

HIJ IS VERREZEN!

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT / P106088

V. U. : A. VAN DER SCHRAELEN, DRIESHEIDE 45, B-2980 ZOERSEL

NR. 98 / MAART-APRIL 2019

AFGIFTEKANTOOR : ANTWERPEN X

« ONZE HULP IS IN DE NAAM DES HEREN »

DE ZEGELRING VAN PONTIUS PILATUS

ONLANGS kwam er goed nieuws uit Israël, als een teken van de goddelijke Voorzienigheid in de verschrikkelijke crisis waarin de Kerk terechtgekomen is. Vijftig jaar nadat in Cisjordanië een ring teruggevonden was, werd die nu door de onderzoekers definitief aangeduid als de zegelring van Pontius Pilatus. Op het moment dat de geloofscrisis steeds scherper vorm aanneemt, betekent dit een bewijs te meer van de waarachtigheid van de Evangelies.

In 1969 vond een Israëlisch archeoloog, Gideon Foerster van de *Hebrew University of Jerusalem*, een ring terug op de site van Herodion, de kunstmatige heuvel op 12 km van Jeruzalem waarin zich het graf bevindt van de fameuze koning Herodes de Grote. De ring in kwestie, die diende om documenten en brieven officieel te "bezegelen", was een van de duizenden voorwerpen die bij de opgraving van Herodion gevonden werden. Hij werd opgeborgen en wachtte gedurende een halve eeuw geduldig op de identificatie van zijn eigenaar. Uiteindelijk is men er na grondige reiniging in geslaagd de mysterieuze inscriptie op de bronzen ring te ontcijferen, dankzij de grote vooruitgang in fotografische technologie.

Op het kleinood is een krater afgebeeld, een wijnavat, geflankeerd door de Griekse letters ΠΙΛΑΤΟ, « Pilatus ».

« *Pilatus was in het Palestina van de eerste eeuw een erg zeldzame naam* », legt professor Dany Schwarz uit. « *Ik ken geen andere Pilatus uit dezelfde periode.* » In *The Times of Israël* bevestigt Roi Porat, de hoofd-

verantwoordelijke van de opgravingen in Herodion : « *De band met Pontius Pilatus is vanzelfsprekend.* »

Keizer Tiberius had Pontius Pilatus in 26 n. Chr. als landvoogd (*praefectus*) naar de provincie Judea gestuurd. Hij bleef aan de macht tot het jaar 36, toen zijn overste Vitellius, de gouverneur van Syrië, hem verplichtte naar Rome terug te keren om zich te verantwoorden voor het vermoorden van een groep Samaritanen op de berg Gerizim.

« *Wij denken dat de ring vervaardigd werd door een lokaal atelier, misschien in Jeruzalem* », aldus de archeoloog die het kleinood onderzocht heeft. « *Het gaat niet om een geraffineerd werkstuk. Het lijkt meer op wat soldaten, leden van de middenklasse en lagere dignitarissen droegen. Het zou kunnen dat de ring aan de vinger van een minder belangrijk familielid van Pilatus stak of dat hij gebruikt werd door een beambte van de administratie die het zegel moest zetten in de plaats van Pontius Pilatus ; misschien ging het om een vrijgelatene.* »

Vanuit archeologisch standpunt is de ring ontzettend waardevol : tot nog toe was er slechts één opschrift met de naam van Pilatus bekend, namelijk op een blok kalksteen in het theater van Caesarea Maritima, de stad aan de kust waar de Romeinse landvoogden hun residentie hadden. De (onvolledige) inscriptie vermeldt [PONTI]VS PILATVS [PRAEF]ECTVS IVD[A]E, « Pontius Pilatus, praefectus van Judea », en verwijst naar een heiligdom dat de landvoogd in de havenstad had laten optrekken voor keizer Tiberius.

Een nieuw bewijs voor het bestaan van Pontius Pilatus (links : *ECCE HOMO* door Antonio Ciseri, 1871) : zijn zegelring, teruggevonden in Herodion bij Jeruzalem in 1969 en onlangs ontcijferd.

EXIT ETIENNE VERMEERSCH

Dat de atheïst en propagandist van de secularisering Etienne Vermeersch (1934-2019) in 2008 werd uitgeroepen tot « de invloedrijkste Vlaamse intellectueel » bewijst vooral hoe diep ons ooit zo katholieke land gevallen is.

Bij zijn overlijden, door euthanasie, klonken in de media alleen maar lofzangen op de man die ooit als novice intrad bij de jezuïeten, maar op zijn 25ste volledig brak met het geloof en daarop een felle strijd begon tegen de katholieke Kerk en de christelijke moraal. Hij pleitte voor door de overheid opgelegde geboortebeperving via veralgemening van contraceptie en was de wegbereider van de legalisering van abortus en euthanasie, zijn « levenswerk ». Zijn haat jegens God kende geen grenzen. In een interview zei hij ooit: « *Als ik na mijn dood toch plots voor God sta, zou ik zeggen: "Je hebt gelogen dat je zwart ziet."* »

En geen enkele bisschop, geen enkele katholieke denker durft zo iemand op zijn plaats zetten? Men wisselt hoogstens gemoedelijk van gedachten, want « ieder zijn waarheid »...

In punt 3 van de *150 PUNTEN VAN DE FALANX*, opgesteld door abbé de Nantes, lezen we:

« De falangist kent geen enkele graad van waarheid, geen enkele esthetische of ethische waarde, geen enkel natuurlijk of historisch recht toe aan theoretische of praktische systemen, organisaties en machten die God ontkennen, zich verzetten tegen zijn waarheid, wet en rechten, zijn heerschappij over de wereld bestrijden. Hoe groot het respect van de falangist voor personen ook is, hij kan niet toestaan dat God wordt geminacht.

« De aanwezigheid van *IK BEN* bij de mensen vanaf het prille begin, zijn weldadige tegenwoordigheid bij ieder van hen vanaf de geboorte tot de voleinding, vormt een sociale, vaststaande en universele waarheid. Elk gezag moet de soevereine rechten van God op publieke wijze erkennen. Zijn wet moet gerespecteerd worden door elke autoriteit en elke persoon, zelfs zij die tegen die wet durven rebelleren.

« De falangist kan geen atheïsme accepteren, noch dat van individuen, noch het collectieve, noch dat van de staat. Hij ziet er een monsterachtige afwijking in van verdorven en opstandige geesten. Daar verzet hij zich openlijk tegen, zelfs met gevaar voor zijn leven. Met godloochenars wil hij niet samenwerken, tenzij puur uiterlijk. Elke verplichte onderdanigheid aan atheïstische werkgevers, leiders of regeringen beschouwt hij als een verwerpelijke en onrechtmatige dwang. Hij bestrijdt alle atheïstische organisaties die er wetenschappelijke, filosofische, morele, culturele of ecologische pretenties op na houden. Het is zijn rotsvaste overtuiging dat de mensen zonder God alleen maar Torens van Babel kunnen oprichten die tot ineensinken gedoemd zijn. »

“GODSDIENSTVRIJHEID”

In het voorjaar van 2018 kregen de *Kleine Zusters van Moeder Maria van de Verlosser*, een traditionele communiteit gevestigd in het Franse Laval (Maine),

tijdens een “canoniek bezoek” te horen dat zij « *een veel te grote gehechtheid* » betoonden aan de herinnering aan hun stichtster, moeder Maria van het Kruis, overleden in 1999.

De bezoekers werden uitgenodigd om de kamer te bezoeken waar moeder Maria, die de stigmata ontving in het jubeljaar van de Verlossing 1933, dertig jaar lang geleefd had en gestorven was. Zij kwamen tot het besluit dat dit respect voor de intact gelaten sterfkamer getuigde van een weigering om te « *evolueren* ». Een bijkomend bewijs daarvan was het feit dat de zusters geen persoonlijke verbinding met het internet hadden: de communiteit sloot zich in haar sektarisme af van de buitenwereld!

De algemene overste en de novicenmeesteres werden daarop afgezet bij decreet van de Romeinse Congregatie voor de instituten van het gewijde leven. Ze werden verplicht om zich gedurende minstens één jaar te gaan “bijscholen” in twee religieuze gemeenschappen aangeduid door het Vaticaan. In hun plaats werden drie apostolische commissarissen (!) benoemd aan het hoofd van de 37 zusters en de twee novicen van de communiteit.

De religieuzen legden zich daar echter niet zomaar bij neer en deden een beroep op het tribunaal van de Apostolische Signatuur. Maar met complete minachting voor het kerkelijk recht kregen zij te horen dat zij zich in naam van de gehoorzaamheid moesten onderwerpen én vertrekken uit hun klooster in Laval. De plaatselijke bisschop, Mgr. Scherrer, liet hen vallen en toonde daarmee de ondankbaarheid van zijn hart tegenover de zusters, van wie de toewijding aan hemzelf en aan zijn bejaarde moeder in heel het bisdom bekend was. Ook de bisschop van Toulouse, waar de communiteit twee huizen bezit, hilde mee met de wolven. Bedreigingen, verbod aan de priesters die trouw langsgingen bij de Kleine Zusters om hen nog te zien, weigering van Mgr. Scherrer om de geloften van de twee novicen te ontvangen; die laatsten kregen te horen dat ze beter terugkeerden in de wereld...

Maar de zusters zullen hun mooie witte kleed, dat zij opnieuw invoerden in 2012, niet afleggen. In de beproeving wachten zij met geloof, hoop en liefde op de terugkeer van de Heer die niet op zich zal laten wachten!

broeder Bruno van Jezus-Maria & redactie KCR

NECROLOOG

Op 16 november 2018 overleed in een rusthuis in Brussel **E.H. Luc Ernemann** op de leeftijd van 83 jaar. Op Kerknet Aartsbisdom Mechelen-Brussel lezen we: « *Luc had het moeilijk met de veranderingen na het Vaticaans Concilie en leefde haast als een kluizenaar. Heel zijn leven was gewijd aan het gebed en aan spirituele literatuur, altijd en overal trouw en intens zoekend naar de Vader die in het verborgene is.* »

Luc Ernemann was onafgebroken van 2002 tot 2017 trouwe lezer en abonnee van *Hij is Verrezen!* Wij bid-den dat hij voor onze Vlaamse priesters een voorbeeld mag zijn van onvoorwaardelijke trouw aan de waarheid van Christus, die ouder is dan het jongste Concilie.

HET PROBLEEM VAN DE IMMIGRATIE IN EEN KATHOLIEK PERSPECTIEF

HET fameuze Pact van Marrakesh deed de regering Michel I uiteindelijk de das om. Niettemin keurde de premier het volmondig goed met de steun van een wisselmeerderheid en verklaarde hij in Marokko : « *Mijn land zal aan de juiste kant van de geschiedenis staan* » (10 december 2018).

De juiste kant ? Dat zal de toekomst moeten uitwijzen, maar voorlopig is de overgrote meerderheid van de Belgen – ruim 85 % in een peiling uitgevoerd door de VRT ! – uitgesproken tegenstander van het akkoord.

Wat is het standpunt van *DE KATHOLIEKE CONTRA-REFORMATIE IN DE 21STE EEUW* met betrekking tot het hete hangijzer van de immigratie ?

Op 18 november 2018 organiseerden de Kleine broeders van het H. Hart, de communiteit gesticht door abbé de Nantes, in Parijs een « *Controverse sur l'immigration et l'islamisation* ». Dit dispuut had de vorm van een rollenspel, waarbij voor- en tegenstanders van de opvang van migranten met elkaar in discussie gingen. Bedoeling was de foute standpunten met argumenten te weerleggen en tot effectieve, toekomstgerichte besluiten te komen : « *Wij hebben als enig doel het weerleggen van zoveel dwalingen die dodelijk zijn voor ons land en de toehoorders ervan te overtuigen dat er echte oplossingen bestaan voor de overleving van Frankrijk.* »

Uiteraard zijn zowel de problematiek als de oplossingen ook geldig voor ons eigen land, net als trouwens voor alle landen van Europa. Wij vatten het dispuut samen door hierna de welbekende standpunten pro migratie te geven en vervolgens de door een waarachtige katholieke doctrine geïnspireerde antwoorden.

* * *

« Onze westerse landen hebben altijd al opengestaan voor de verwelcoming van vreemdelingen op hun grondgebied, ze hebben dat altijd als een verrijking gezien. »

Het klopt dat Frankrijk bijvoorbeeld altijd een « *terre d'accueil* » is geweest. Maar vreemd genoeg spreken zelfs vertegenwoordigers van de Kerk tegenwoordig enkel over andere rassen en andere continenten, nooit over andere godsdiensten.

In de 17de eeuw had de Zonnekoning, Lodewijk XIV, voor Frans Canada voorgeschreven dat elke autochtoon die zich zou bekeren tot de katholieke godsdienst als Fransman zou beschouwd worden, onderdaan van de Franse ko-

ning en als dusdanig behandeld. Dat was christelijk én menselijk.

De huidige immigratie is echter fundamenteel van een andere aard, want het gaat in meerderheid om moslims die niet bereid zijn om christen te worden.

Na de Tweede Wereldoorlog waren de binnenkomende golven van vreemdelingen het gevolg van de dalende bevolkingscijfers in West-Europa. Tot 1960 stelde dat weinig problemen, omdat de mensen die ontvangen werden in essentie katholiek en Europees waren : Italianen – tussen 1946 en 1950 werden bijna tachtigduizend Italiaanse arbeiders gerekruteerd om in de Belgische mijnen te werken – Spanjaarden, Portugezen, Polen...

In de jaren 1970 veranderde dat gegeven : de immigratie werd een economische immigratie en was vooral afkomstig uit Noord-Afrika. Voor België ging het concreet om Marokkanen, maar ook om Turken.

De overheid moedigde gezinshereniging aan om de “gastarbeiders” aan hun nieuwe land te binden. De voorlopige inwijking werd op die manier radicaal veranderd in een definitieve inwijking. En vooral : de immigranten brachten een totaal andere godsdienst met eigen godsdienstpraktijken in Europa binnen, waardoor de plaatselijke bevolking hen als “vreemden” bleef beschouwen. Die weerstand heeft nooit gegolden voor de vele Congolezen die na de onafhankelijkheid naar België kwamen, om de eenvoudige reden dat die door onze missionarissen gekerstend waren en het katholicisme beleden : zij waren onze broeders in Christus.

Het is dan ook verkeerd om over racisme te spreken. Dat geldt misschien voor een kleine groep landgenoten, maar de overgrote meerderheid is

Immigranten bij hun oversteek van de Middellandse Zee. Sinds de val van Khadaffi kunnen mensensmokkelaars in Libië ongestraft hun zin doen en grof geld verdienen.

Gezinshereniging werd in de tweede helft van de 20ste eeuw door de overheid aangemoedigd, wat leidde tot een geweldige toename van het aantal Marokkanen en Turken in België.

helemaal niet racistisch. Het is de godsdienst van de nieuwkomers die het struikelblok vormt en dat is heel begrijpelijk.

« Het is normaal dat wij moeten betalen voor de fouten van de kolonisatie door vandaag onze grenzen te openen voor de slachtoffers ervan. »

De grote historische fout was niet de kolonisatie, maar de *dekolonisatie*. Die heeft de islam toegelaten om opnieuw blijk te geven van veroveringszucht, fanatisme en totalitarisme. « Opnieuw », want abbé de Nantes merkte terecht op: « Er bestaat in de wereld een immens islamitisch gebied dat lange tijd een opmerkelijke rust uitstraalde en dat door de kolonistoren eerder in de steek werd gelaten dan dat zij er uit verjaagd werden. In die tijd was er veeleer sprake van *fatalisme* dan van fanatisme en van *anarchie* in plaats van totalitarisme. »

In het koloniale tijdperk was de islam zowel op ideologisch als op politiek vlak verlamd, omdat het grote mohammedaanse gebied opgedeeld was in zones die ieder op zich volkomen waterdicht waren: de Fransen koloniseerden *grosso modo* Noord-Afrika, de Italianen Libië, de Britten Egypte. Die laatsten hadden ook veel belangen op het Arabisch schiereiland en in de Levant. In Turkije en Irak overheerste de Duitse invloed. Verder waren er de Nederlanders in Indonesië, de Portugezen op Timor enz. Kortom, alle christelijke volkeren hadden een deel van het reusachtige islamrijk ingepalmd.

Na WO II volgde dan de geleidelijke ineenstorting van het kolonialisme. De conferentie van Bandung (Indonesië) in 1955, waaraan deelgenomen werd door de Afrikaanse en Aziatische landen die kort tevoren onafhankelijk waren geworden, betekende het begin van een nieuw fenomeen: de herwonnen solidariteit onder alle moslims. Nu de christenen vertrokken waren, begon de *Oemma* – de wereldwijde islamitische gemeenschap – zich opnieuw op te bouwen. Het is dus wel degelijk de dekolonisatie die het begin van de moderne islamitische expansie inluidde.

« De islam is veel verdraagzamer dan hier wordt beweerd, kijk maar naar het respect dat de christenen in een land als Algerije genieten. »

De waarheid is integendeel dat in Algerije – en in veel andere moslimlanden – een islamitische terreur heerst. Het persoonlijk getuigenis van pater Bernard Lefebvre, witte pater van de missiecongregatie gesticht door kardinaal Lavignerie, spreekt boekdelen. Hij leefde in Algerije van 1974 tot 2013. Vanaf 2000 was hij in Algiers rector van de basiliek van Onze-Lieve-Vrouw van Afrika. Gedurende tien jaar hield hij zich bezig met de restauratie ervan na een aardbeving. « Ik kon de basiliek niet verlaten met een Romeinse boord of een kruisje op mijn vest. Dan zou ik ogenblikkelijk lastiggevalen, bedreigd en... vermoord geweest zijn. Ondanks

mijn uiterste voorzichtigheid was ik toch het slachtoffer van een aanslag. »

Ook pater Paul-Elie Chekroun verklaarde in het openbaar tijdens zijn bezoek aan Parijs in maart jl.: « Ik kan in Algiers mijn religieus dienstwerk onmogelijk uitvoeren buiten de kerk. Als ik buitenkom, mag ik geen enkel christelijk onderscheidingsteken dragen, anders riskeer ik aangevallen te worden. Bekeerde moslims moeten zich echt verstoppen, want men beschouwt hen als verraders en afvalligen. Volgens de Koran verdienen ze de dood. »

In 2006 nam het Algerijns parlement een wet aan die voorziet in vijf jaar strenge opsluiting en een boete gelijk aan tien jaar salaris voor iedereen die welke stap dan ook onderneemt om een moslim te bekeren.

« De godsdienstvrijheid houdt in dat men de moslims vrijuit hun geloof laat belijden. »

In Frankrijk telt men elk jaar meer dan zeshonderd bekeerde mohammedanen die het doopsel ontvangen in de katholieke Kerk, ondanks de tegenkating van hun familie... en vaak ook van onze eigen geestelijkheid!

De katholieke clerus verantwoordt zijn weigerachtige houding door te verwijzen naar de geest en de oriëntaties van het Tweede Vaticaans Concilie. En inderdaad, vermits het modernisme het in de Kerk gehaald heeft dankzij de conciliaire hervorming, heeft het subjectivisme onze godsdienst zijn absoluut karakter doen verliezen: men gelooft niet meer in de absolute waarheid van het katholicisme. De missionering is opgedoekt, de wil om moslims te bekeren en te dopen bestaat niet meer.

Men is liberaal geworden op godsdienstig vlak, net zoals men dat op politiek gebied is. Abbé de Nantes waarschuwde er al voor in 1985: « Er zijn geen priesters meer. Als er geen priesters meer zijn, is er geen godsdienst meer. En als de katholieke godsdienst het onderspit delft, nemen de valse godsdiensten het over. »

DE OEMMA OF WERELDWIJDE ISLAMITISCHE GEMEENSCHAP

In de mate dat wij als katholieken onszelf terugtrekken, veroveren de moslims terrein. De profetische verwittiging die de Z. Charles de Foucauld in 1912 formuleerde, wordt bewaarheid: « *Als wij de Algerijnen niet bekeren, zullen ze ons binnen vijftig jaar in de zee gooien!* »

De islam grijpt zijn kans. In Gent is in 2017 begonnen met de bouw van wat de grootste moskee van Vlaanderen moet worden. De Fatih-moskee, bestemd voor Turkse moslims, zal 2500 m² groot zijn en twee minaretten hebben. « *Was het gebouw [nog] groter geweest* », aldus bezieler Ercan Tok, « *dan hadden het er ook vier kunnen zijn!* »

Het Gentse gebedshuis is nog niets in vergelijking met de kolossale Ditiib-moskee die onlangs in Keulen geopend werd door de Turkse president Erdogan: 4500 m², plaats voor meer dan drieduizend moslims, twee 55 m hoge minaretten. Initiatiefnemer is de *Diyanet*, een tak van het Direc-

toraat voor Religieuze Zaken in Ankara, die het vertikte een invitatie voor de ingebruikneming te sturen naar het stadsbestuur van Keulen. Geheel in de geest van de godsdienstvrijheid werd voor de moskee geld geschonken door de katholieke Sint-Theodoruskerk...

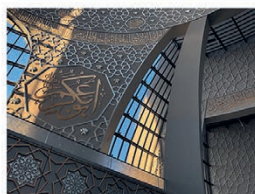
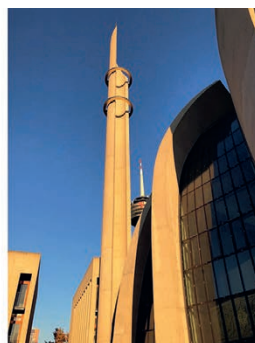
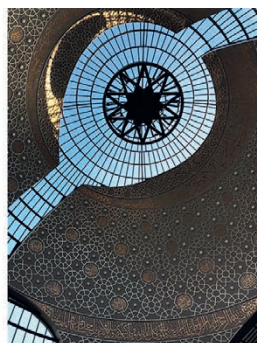
« *De islam houdt er op moreel vlak veel lovenswaardige principes op na.* »

Het ooit zo christelijke Europa afficheert vandaag de meest afschuwelijke immoraliteit. Daartegenover lijkt de islam een waarborg voor minder decadentie en meer fatsoen: tegen uitdagende kledij, tegen abortus en euthanasie, tegen homoseksualiteit...

We moeten ons wel realiseren dat het de islam fundamenteel te doen is om de invoering van de *sharia*, met alles wat dat op de Koran gebaseerde rechtssysteem inhoudt. Vrouwen zijn het grootste slachtoffer: een man mag vier vrouwen huwen en

kan elk van hen eenzijdig verstoeten; als de echtgenote het initiatief tot een scheiding neemt, verliest zij de bruidsschat én haar kinderen. We zwijgen dan nog over het door de *sharia* toegestane huwelijksgeweld gepleegd door de man en over de genitale verminking van vrouwen.

In Groot-Brittannië ontstond in 2016 grote opschudding toen bleek dat de overheid in het kader van het multiculturalisme al sinds de jaren 1980 de islamitische rechtbanken in de grote steden gelegaliseerd had (*British Arbitration Act*). Islamitische rechters (*qadi*) hebben zo al tienduizenden vonnissen op basis van de *sharia* geveld (familierecht, eigendom, huwelijk en echtscheiding) in overtre-

In september 2018 opende de Turkse president Erdogan in Keulen de gloednieuwe Ditiib-moskee, de grootste van Duitsland.

ding van de wetten van de Britse staat. De vrees bestaat dat er in de *no-go-zones*, waar politiecontrole onmogelijk wordt gemaakt, ook islamitische strafrechtbanken actief zijn (geselingen, amputaties...).

In ons land richtte Redouane Ahrouch in 2012 de politieke partij ISLAM op, een islamitische partij die bij de gemeenteraadsverkiezingen dat jaar twee zetels won, één in Anderlecht en één in Molenbeek. ISLAM streeft naar de vestiging van een islamitische staat in België door het invoeren van de *sharia* en is voorstander van de herinvoering van de doodstraf en een verbod op abortus en euthanasie.

In Nederland veroverde de partij DENK, gesticht door twee politici van Turkse origine, bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 zomaar eventjes 24 zetels in 13 verschillende gemeenteraden. Haar programma is (voorlopig ?) niet islamitisch, maar komt op voor meer rechten voor iedereen met een migratieachtergrond. Zij voert een sterke pro-Turkse koers en staat bekend als "de lange arm van Erdogan".

« Ons sterkste wapen tegen het moslimterrorisme is de verspreiding van de democratie. »

Het is helaas het omgekeerde dat waar is: onze westerse landen sterven door de schuld van de democratie en niet door toedoen van de islam en zijn terroristen. We mogen oorzaak en gevolg niet door elkaar halen.

Het terrorisme leeft van de anarchie en de machteloosheid van ons politiek systeem. Wij worden bestuurd door mensen die vooral bekommerd zijn om het behalen van stemmen en niet om het algemeen belang. Een gezonde politieke doctrine zou precies dat algemeen belang centraal moeten plaatsen, omdat het de privébelangen overstijgt. Onze verkozenen vleien daarentegen de persoonlijke belangen en ondeugden van de burgers om het te halen bij de eerstvolgende verkiezingen.

De afgelopen decennia werden wetten goedgekeurd die het gezin volledig vernietigd hebben. Minderjarigen kregen vrije toegang tot gratis contraceptie. Recht op echtscheiding werd vanaf 1974 voortdurend versoepeld (vandaag staat België in West-Europa verhoudingsgewijs aan de top van het aantal jaarlijks ontbonden huwelijken). De abortuswet (1990), de euthanasiewet (2002) en de legalisering van het homohuwelijk (2003) zijn tekenend voor de morele decadentie. Ten onrechte zegt men dat de wetgeving zich moet aanpassen aan de nieuwe mentaliteit; het zijn integendeel de nieuwe wetten die de wijziging in de geesten toegelaten en aangemoedigd hebben.

Een van de resultaten is de onrustwekkende denataliteit. En zoals iedereen weet, is bij de moslimbevolking in Europa net het tegenovergestelde aan de gang. Het Amerikaanse *Pew Research Center* heeft berekend dat onder de 520 miljoen inwoners die Europa in 2016 telde er 26 miljoen moslims waren (5 % van het totaal). Dat aantal zou *zonder bijkomende immigratie* – een scenario

waarin niemand gelooft – in Frankrijk stijgen tot 18 % in 2050.

We mogen ook de ogen niet sluiten voor de toestand in Afrika. De bevolkingsexplosie in dat werelddeel is enorm: in 1930 telde Afrika 150 miljoen inwoners, vandaag zijn dat er 1,3 miljard van wie 40 % minder dan 15 jaar oud is.

De grote industriële, op wie de politici geen enkele vat hebben, moedigen al lang een economische migratie aan, omdat die hen in staat stelt om arbeidskrachten tegen een laag loon aan te werven. Ze hebben daar veel voor over. In Frankrijk voerde Peugeot al van in de jaren zeventig een moslimvriendelijke politiek: binnen de omheining van de fabrieken werden gebedszalen ingericht en de mohammedaanse arbeiders kregen een aanpassing van hun werkuren tijdens de ramadan!

« Het is tegen de naastenliefde om moslims te weigeren die aan onze deur komen kloppen. »

Paus Franciscus ondersteunt deze stelling wanneer hij zegt: « *De migranten moeten geherbergd worden overeenkomstig de beginselen van onthaal en broederlijkheid die een gemeenschappelijk patrimonium van menselijkheid en wijsheid vormen* » (toespraak tot de Europese leiders, 2017). Dat zijn echter woorden van een Opperherder die volledig doordrongen is van de nieuwe leer van Vaticanum II, in volkomen tegenspraak met heel de traditie van de Kerk. « *Een gemeenschappelijk patrimonium van menselijkheid en wijsheid* » met de volgelingen van Allah betekent immers: zonder Christus. Het gaat om een patrimonium dat breder is dan de christelijke beschaving, dus *met veronachtzaming van Christus*, temeer omdat de islam fundamenteel antichristelijk is.

Wie schermt met de naastenliefde om Europa door migranten te laten overspoelen, laat zich leiden door een valse naastenliefde, die enkel ongeluk betekent voor de migranten zelf: eerst worden zij uitgebuit door schurken die hen voor de uiterst gevaarlijke overtocht doen betalen, daarna door kapitalistische ondernemers zonder scrupules die hen als goedkope arbeidskrachten inzetten. De ideologie van het onthaal begunstigt in de realiteit de uitbuiting van de vreemdelingen.

De échte naastenliefde zou er in moeten bestaan dat *wij* naar *hun* landen gaan om ze te koloniseren. Want waarom komen zij naar hier? Omdat ze het thuis slecht hebben. Een goede en juiste kolonisatie betekent die mensen ter plaatse opvoeden en beschaven, hen het voorbeeld van werkzaamheid en deugd geven en hen uiteindelijk bekeren tot het katholicisme. Jammer genoeg is er al lange tijd een ware hersenspoeling aan de gang om de kolonisatie zo slecht mogelijk af te schilderen. Emmanuel Macron durfde zelfs spreken over een « *misdaad tegen de menselijkheid* »! Als men dan denkt aan al het goede dat zoveel paters en zusters in gebieden zoals Belgisch Congo gedaan hebben, ten koste van hun gezondheid en vaak van hun leven...

Paus Joannes-Paulus II op de interreligieuze ontmoeting in Assisi (1986) : "ieder zijn waarheid", in tegenspraak met het woord van de Heer : « Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. » (Jo 14, 6).

« De oplossing ligt in de laïcisering van de islam : door het contact met de Europese waarden van de Verlichting zal de islam verwestersen en ongevaarlijk worden. »

In Frankrijk ijvert men al enige tijd voor een « *islam de la République* » vanuit het principe van de scheiding tussen Kerk en staat, ingevoerd in 1905. Er is echter geen grotere misvatting dan te denken dat men de islam in die zin kan "hervormen" en in een westers keurslijf persen.

De islam is fundamenteel een totalitaire theocratie die het onderscheid niet kent tussen enerzijds de politieke orde, vertegenwoordigd en uitgeoefend door een wereldlijke macht, en anderzijds de godsdienstige orde, verpersoonlijkt door een geestelijk gezag. In de Christenheid waren beide machten wél gescheiden, terwijl ze toch in harmonie samenwerkten : de koning had het wereldlijk gezag, de bisschoppen de geestelijke macht. De *Oemma* van de moslims vermengt alles tot één geheel : heel de maatschappij moet bestuurd worden door de Koran, in een volslagen collectivisme en absolutisme.

Scherpzinnige analisten zoals de Franse hoogleraar Jean-Louis Harouel onderstrepen dat : « *De islam is een politiek programma en een codex van rechtsregels en sociale voorschriften die samen een omvattend systeem vormen met het oog op een moslim-staat.* » Hij schrijft zelfs : « *Eigenlijk is de islam slechts heel secundair een godsdienst in de gewone betekenis van het woord.* »

De mohammedanen hebben geen echte relatie met God, dat is voor hen niet de hoofdzaak. Zij streven naar de verovering van de politieke macht en naar de "heiliging" van de samenleving, wat gerealiseerd wordt door de uitschakeling of de onder-

werping van de christenen. Vandaag snijden ze door onze gelaïciseerde katholieke landen als een mes door de boter, vermits wij ons al op voorhand gewonnen gegeven hebben. Voor de moslims is de islam de waarheid ; en omdat het de waarheid is, laten ze niet toe dat de dwaling heerst bij hen of bij de anderen. De islam is onverenigbaar met laïcisering, want die staat gelijk met goddeloosheid.

Turkije is ons altijd voorgehouden als het model van een islamitische lekenstaat, het bolwerk tegen de oprukkende *jihad*, maar het "ideaal" van de vrijmetselaar Kemal Atatürk heeft niet lang standgehouden : vandaag is met Erdogan een fundamentalistisch regime aan de macht. « *Tegelijkertijd seculier en moslim zijn is niet mogelijk* », stelde de latere president klaar en duidelijk in 1997.

Een "westerse" islam is niet meer dan een maçonnieke droom. Een « *islam républicain* » zal binnen de kortste keren vervellen tot een « *république islamique* »...

« Het is onvermijdelijk dat we met die onafgebroken migratiegolven op een catastrofe afstevenen. Het is te ver gekomen, we kunnen alleen maar ondergaan. »

Het is nooit te laat om het tij te keren, alleen moet men dan bereid zijn om fundamentele keuzes te maken.

Om te beginnen dient het beleid inzake het migratieprobleem onttrokken te worden aan de partijpolitiek. De partijen nemen standpunten pro en contra in, antivreemdelingenpartijen zien het licht, de publieke opinie windt zich op, men debatteert en scheldt er op los... Abbé de Nantes stelde in 1985 : « *Voor mij is het probleem van de immigratie een zaak voor de staat en voor de staat alléén.* »

Moslims bidden in het openbaar ter hoogte van het Colosseum in Rome (21 oktober 2016). Er leven momenteel zo'n 1,6 miljoen mohammedanen in Italië.

Ik ben tegen iedereen die van oppositie tegen de immigratie een electorale springplank maakt. Dat is absoluut niet het juiste middel om deze moeilijke kwestie te regelen, integendeel, zo dramatiseert men ze op simplistische wijze en maakt men een oplossing onmogelijk. »

Uiteraard kan de overheid slechts een krachtdadige politiek voeren als zij de middelen daartoe heeft : een regering van gezaghebbende specialisten ("technocraten") en met bijzondere volmachten lijkt dan ook het minimum te zijn. Nood breekt wet ! Maar zal de participatie zich buitenspel laten zetten in het hoger belang ? *That's the question.*

De allereerste maatregel van een overheid die werkelijk om het nationaal belang bekommerd is, moet het herstel van de nationale grenzen zijn, want het akkoord van Schengen (1985) heeft alle EU-landen afhankelijk gemaakt van de zwakste schakel in de keten : wie op een bepaald punt Europa binnenkomt, kan vrij rondtrekken. De Hongaarse premier Orbán heeft het goede voorbeeld gegeven door tijdens de grote vluchtelingen crisis van 2015 een ondoordringbare omheining langs de zuidelijke landsgrens te laten optrekken. Hij is er zich van bewust dat zijn land nog altijd moet zijn wat het vroeger was : de wal van de Christenheid tegen de halve maan. Polen heeft in 2016 slechts 13.500 vreemdelingen toegelaten... en dan nog hoofdzakelijk Britten, Duitsers en Oekraïners. Zolang de massa's immigranten op nationale bodem niet geïntegreerd en geassimileerd zijn, eist een realistische politiek dat men paal en perk stelt aan de inwijking.

Een tweede belangrijke maatregel, hoe onpopulair ook, is de herinvoering van de dienstplicht. Het leger moet een groots opgezet plan lanceren voor de integratie van de duizenden jonge migranten zonder werk en zonder inkomsten. Vreemdelingen die onder de wapens geroepen worden, leren niet alleen discipline; ze leren ook houden van het land dat zij dienen, ze verwerven een zekere fierheid die helpt om hen te integreren in hun nieuwe vaderland. Na de vervulling van hun dienstplicht kunnen zij dan de Belgische nationaliteit krijgen die hen gemakkelijker aan een baan helpt.

Een derde maatregel heeft betrekking op de interne organisatie van de immigranten. Nu hebben we te maken met een oncontroleerbare massa, een onbeheersbaar kluwen van individuen. De wet zou de verplichting moeten invoeren dat elke inwijking zich tot lid moet verklaren van een bepaalde *natie*, een bepaalde gemeenschap : de Marokkaanse natie, de Turkse natie, de Koerdische natie enz.

Elke natie krijgt haar eigen leiders (dat kan door verkiezing), die de verantwoordelijkheid dragen voor het goed functioneren van hun gemeenschap en die het aanspreekpunt zijn voor de overheid. Onze eigen gezagsdragers zullen uiteraard nauwlettend toezicht en controle uitoefenen en erover waken dat deze naties het Belgisch recht en de soevereine autoriteit van de Belgische staat respecteren. Inmenging

van het buitenland, van het moederland waaruit de vreemdelingen afkomstig zijn, zal niet getolereerd worden.

Het systeem van de naties kan bijvoorbeeld helpen om de migranten te beschermen tegen alle mogelijke onrechtvaardigheden, zoals schandalige uitbuiting in de fabrieken. Zij hebben in dat geval immers een gezagsinstantie bij wie zij terecht kunnen, die hun klachten ernstig neemt en ze aankaart bij de overheid. Omgekeerd kan onze regering van de natieverantwoordelijken ook eisen dat zij binnen hun gemeenschap kordaat optreden tegen elke vorm van sympathie met terroristen of tegen gewelddadig gedrag (denk aan de rellen in Molenbeek op Oudejaarsavond 2018), op straffe van intrekking van gunstige akkoorden die met de natie in kwestie gesloten zijn. Kortom, deze denkpiste is het zeker waard om verder uitgewerkt te worden !

Het allerbelangrijkste is evenwel dat de Kerk afstapt van haar relativisme en zich terug bewust wordt van haar goddelijke opdracht, door Christus zelf gegeven, om te bekeren en te dopen. Nu maakt zij het probleem alleen maar erger door de moslims te bevestigen in hun fanatieke valse godsdienst, omdat alle religies zogezegd gelijkwaardig zijn. Een katholieke Kerk die zich herpakt « *zou doen wat zij in tijden van rampspoed altijd gedaan heeft : haar priesters en geestelijken uitzenden, die altijd alles gegeven hebben tot het offer van hun leven toe. Zij zou hen uitsenden om zich te bekommeren om al die sukkelaars die bij ons aan wal komen, zonder opvang, zonder dak boven hun hoofd. Zij zou hen verzorgen, opvoeden en bekeren* » (abbé de Nantes in 1985).

Die bekering zou vergemakkelijkt worden wanneer men een échte dialoog zou durven aangaan met een bepaalde mohammedaanse elite. Niet om de Koran de hemel in te prijzen, zoals men nu doet, maar om de waarachtige inhoud ervan te doen ontdekken op basis van de wetenschappelijke vertaling die broeder Bruno Bonnet-Eymard al voor een belangrijk deel gerealiseerd heeft. In tegenstelling tot de integristen die de Koran afschrijven als grof en gewelddadig maakt broeder Bruno duidelijk dat het gaat om een geniale doorslag van de Bijbel, maar dan ten voordele van de Arabieren, de zonen van Ismaël.

Een Kerk die breekt met de dwalingen van Vaticanum II zou allerlei initiatieven kunnen nemen naar de moslims toe : werken van vroomheid, van naastenliefde, van devotie tot de Maagd Maria – iets wat hen speciaal zal aantrekken. Nieuwe congregaties zouden kunnen gesticht worden specifiek voor de hulp aan de migranten en met het oog op hun bekering.

Neen, er is niets verloren, op voorwaarde dat wij het katholiek geloof en het gezond verstand doen zegevieren !

*broeder François van Maria ter Engelen
& redactie KCR*

BELGIË EN ZIJN KOLONIE

MISSIE EN STAAT

BIJ het aanbreken van de 20ste eeuw kon Leopold II, de soeverein van de Onafhankelijke Congostaat, terugblikken op het weergaloze succes van zijn grote onderneming. Op minder dan vijftien jaar had de Congostaat in het noorden Soedan en de bijrivieren van de Witte Nijl bereikt, in het oosten het Tanganyikameer, in het zuiden de Britse kolonie Noord-Rhodesië. Er waren verdragen gesloten met Frankrijk, Duitsland, Portugal, het Verenigd Koninkrijk. De invallen van de Afro-Arabische trafikanten waren dankzij militair ingrijpen gestopt, aan de slavenhandel kwam langzaam maar zeker een einde, een spoorweg zorgde ervoor dat de watervallen van de Beneden-Congo konden omzeild worden. De staat vergrootte zijn greep op het land door de vestiging van steeds meer administratieve centra, versterkte posten en factorijen van alle aard. En missionarissen begonnen door te dringen tot de meest afgelegen plaatsen op het immense grondgebied.

Dat men tegenwoordig alleen nog maar oog heeft voor de misbruiken van de rubberwinning en koning Leopold daartoe herleidt, doet hem groot onrecht. Het is ook kenmerkend voor onze geseculariseerde maatschappij dat het epos van de kerstening van Congo, opgestart onder Leopold II en verdergezet door Belgisch Congo, simpelweg doodgezwegen wordt. Als katholiek tijdschrift is het onze plicht daaraan wél aandacht te besteden.

Veel gegevens ontleen wij aan het boek « *Missie en staat. Witte paters, scheutisten en jezuïeten in Oud-Kongo, 1880-1914* » van A.M. Delathuy (uitg. EPO, 1992). Deze auteur, een oud-koloniaal die 12 jaar ambtenaar in Belgisch Congo was, biedt een ongelooflijk uitgebreide schat aan gegevens door het verrichten van monnikenwerk in de archieven – al is zijn interpretatie vaak zeer betwistbaar. Aan ons dus om het koren van de feiten te scheiden van het kaf van de foutieve duiding!

We zullen zien dat de missionering van Congo niet van een leien dakje liep. Het was vaak een kwestie van proberen en mislukken, van vallen en

opstaan. Maar één zaak is zeker: de missionarissen boekten slechts duurzame vooruitgang als zij nauw samenwerkten met de staat en zijn verantwoordelijken. **Missionering en kolonisatie moesten hand in hand gaan**, zoals uitvoerig uitgelegd in het artikel over « *De scheiding tussen kolonisatie en missionering: het begin van het einde van de missies* » (*Hij is verrezen!* nr. 94, juli-augustus 2018, pp. 3-10).

Een affiche uit de overgangperiode van de Onafhankelijke Congostaat naar de Belgische kolonie Congo. Door de samenwerking tussen missionarissen en vertegenwoordigers van de regering zouden de van de slavenhandelaars bevrijde zwarten het christendom en de beschaving kunnen omarmen.

DE WITTE PATERS AAN HET TANGANYIKAMEER

De *missionnaires d'Afrique* van kardinaal Lavigerie, bij ons beter bekend als de witte paters, waren al vóór de officiële stichting van Congo-Vrijstaat in het gebied aanwezig. Ze hadden in 1880 een post opgericht in Massanze, aan de westkant van het reusachtige Tanganyikameer. Later verhuisden ze naar Kibanga en dan naar de hoogvlakte van Marungu, waar een ondernemende witte pater van West-Vlaamse afkomst, Victor Roelens, een post stichtte die hij Boudewijnstad noemde.

In 1895 werd Roelens apostolisch vicaris van het speciaal voor de witte paters opgerichte *Vicariaat van Boven-Congo*, het hele territorium tussen het Tanganyikameer en de Lualaba-Luvua [zie kaart op p. 11]. Van dan af waren het hoofdzakelijk Vlamingen die de actie van de witte paters gestalte gaven. Toch kon dat koning Leopold niet afhelpen van zijn diepgeworteld wantrouwen jegens de congregatie, een wantrouwen dat te rugging op de droom van Lavigerie om de hele Congostaat voor de witte paters in te palmen. De vrees dat de *missionnaires d'Afrique* stiekem de belangen van Frankrijk dienden, zou de betrekkingen tussen de administratie van Congo en de paters geregeld verzuren. Bovendien was het geweten dat de stichter van de congregatie niet wou dat zijn religieuzen geïdentificeerd werden met de koloniale macht.

Anderzijds mogen we niet uit het oog verliezen dat niet alle ambtenaren van de Vrijstaat overtuigde katholieken waren. Er waren ook antiklerikalen bij die niet gehaast waren om aan de wensen van de missionarissen te voldoen...

Vanuit Boudewijnstad wou Mgr. Roelens door-dringen in de streek Urua, maar alleen als daar ter ondersteuning een staatspost zou komen. De administratie bleef doof voor het verzoek, waarop de apostolisch vicaris scherpe kritiek op de staat verwoordde in de *Courier de Bruxelles* van 7 augustus 1900: « *Reeds meer dan een jaar lang dring ik er bij de autoriteiten van Mtowa op aan dat zij in het centrum van Urua een staatspost zouden oprichten onder het bevel van een blanke. Maar de aandacht van die heren [sic] gaat naar elders en Urua blijft aan zijn lot overgelaten. Men moet in dit land geleefd hebben om zich een idee te kunnen vormen van de anarchie die overal bij de zwarten [...] heerst. Alle weken zijn er hier gevechten tussen de hoofdmannen, mensen worden gedood door middel van giftige pijlen, dorpen platgebrand en geplunderd, geteelde gewassen vernietigd, terwijl de vrouwen en de kinderen van wie de vijand zich meester kan maken tot slaven worden gemaakt.* » Tja, “*le bon sauvage*”...

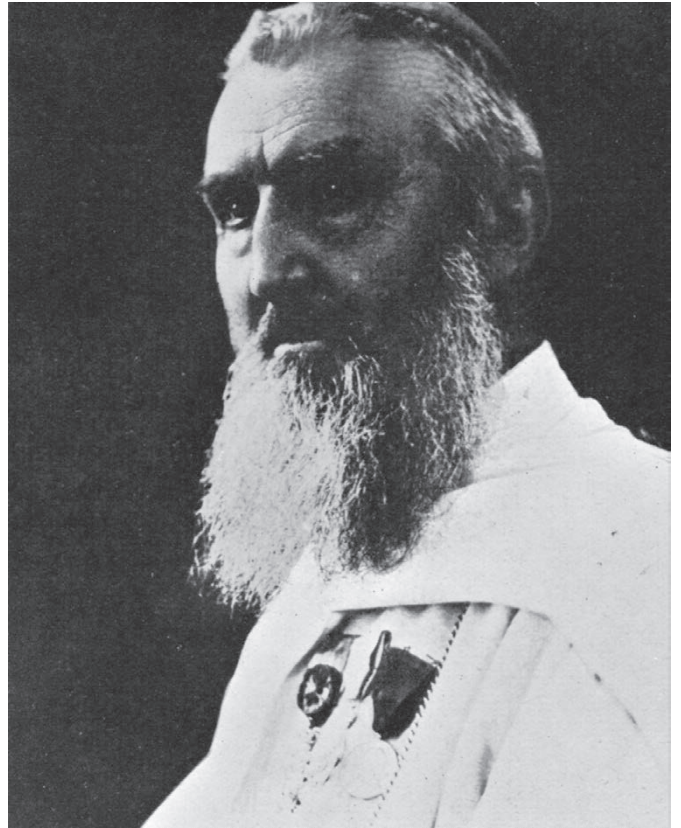
Hoe dan ook, de witte paters kregen hun staatspost niet. Ze stichtten niettemin twee missies, maar zoals te verwachten was moesten ze die al gauw weer opdoeken.

Daarop richtte Roelens zijn blikken op Maniëma, waarvoor hij een heel concreet plan had: « een school voor de opleiding van de zonen van de [stam]hoofden oprichten, met dien verstande dat de staat alle hoofden moest verplichten hun zonen naar die school te zenden, terwijl de staat zich er toe moest verbinden in de toekomst alleen nog hoofden aan te stellen die in die school opgeleid waren » (Delathuy p. 16). Het plan kreeg een gunstig advies van de lagere administratie, maar dienstdoend gouverneur-generaal Paul Costermans kelderde het: « *Ik ben vierkant tegen deze pretentie. [...] De zorg om het tijdelijke en de vurige aspiraties om de bevolkingen op alle vlakken te overheersen, halen het bij hen op de zuivere en hogere becommernis om de beschaving. De witte paters zouden spoedig de politieke invloed over deze mooie en rijke streken naar zich alleen toetrekken en er zou geen vooruitgang zonder hun voorafgaandelijke instemming kunnen verwezenlijkt worden* » (brief aan de overheid in Brussel van 25 maart 1904).

Politieke gevoeligheden – de schrik dat de missiegebieden van de witte paters een staat in de staat zouden vormen – maakten bijgevolg een eind aan een beloftevol initiatief. Met uiteindelijk de zwarte inlanders als kind van de rekening.

Allicht heeft substituut André Hoornaert, een loyale functionaris van de staat én een vriend van de paters, het bij het rechte eind wanneer hij na een onderzoeksreis rapporteert:

« *De witte paters zijn hier de absolute meesters van de streek. Sinds twintig jaar kennen de inlanders slechts hen en zij richten zich voor alles slechts tot hen. Indien de inlanders de administratie niet kennen en zich pas nu van haar bestaan beginnen rekenschap geven, moet men ook zeggen dat het*

MGR. VICTOR ROELENS (1858-1947),
de strijd bare apostolisch vicaris van de witte paters.

wederkerige waar is. De enige vertegenwoordigers van de staat die men hier zag, waren plundersaars. Wat de witte paters betreft, zij maakten wegen, bruggen, hospitalen; zij zorgden voor de justitie, voor de administratie, het vervoer en de rest, zonder dat iemand tot heel onlangs zich daarover bekommerde. Het zou kinderachtig zijn de paters het onmetelijke goed te verwijten dat zij hier deden door zich in feite in plaats van de staat te stellen. Men hoeft slechts de streek te bezoeken die zij bezetten om erdoor getroffen te worden hoezeer de inheemse huizen, de teelten, de properheid van de dorpen enz. verbazend beter zijn dan wat men ziet in de zone die aan hun actie grenst. [...] Laten wij aan Caesar geven wat hem toekomt, maar laat Caesar maatregelen nemen om naar hem terug te halen wat hem toekomt » (zomer 1910).

Een wijs pleidooi voor een goede samenwerking en wederzijds vertrouwen tussen missie en staat! Jammer genoeg ontbrak het daar in de beginperiode vaak aan.

DE MOEIZAME START VAN SCHEUT

De door de Vlaamse priester Theophiel Verbist in 1862 gestichte congregatie van het Onbevlekt Hart van Maria was vanaf het begin algemeen bekend als de *congregatie van Scheut*, naar de wijk in de gemeente Anderlecht waar hun moederhuis gelegen was. Scheut legde zich toe op het vormen en uitzenden van missionarissen naar niet-christenen, voornamelijk in China; de *Propaganda Fide* wees hen Binnen-Mongolië als werkgebied toe.

Pater Jeroom Van Aertselaer, de algemeen overste, werd al snel benaderd door Leopold II. De

Witte paters en hun jonge catechisten
in de toenmalige Onafhankelijke Congostaat.

koning dacht aan de "echt Belgische" scheutisten voor de evangelisatie van de Congostaat; hij gaf aan hen de voorkeur boven de witte paters. De vorst beloofde « dat hij de kosten van de vestiging van de eerste godsdienstige missies voor zijn rekening zou nemen » en « dat het Afrikaans Seminarie te Leuven, dat toen op het punt stond door Scheut overgenomen te worden, kon rekenen op tienduizend frank per jaar vanwege de [Congo]staat » (Delathuy p. 101).

Na enig aandringen ging Van Aertselaer akkoord. Op vraag van de Belgische bisschoppen richtte paus Leo XIII in 1888 het *Apostolisch Vicariaat van de Onafhankelijke Congostaat* op en vertrouwde dit exclusief toe aan de paters scheutisten (de witte paters zouden wel kunnen beschikken over het *Vicariaat van Boven-Congo* aan het Tanganyikameer, zoals we gezien hebben).

Op 22 augustus 1888 – feestdag van het Onbevlekt Hart van Maria, voor de missionarissen een gunstig voorteken – vertrokken dan de eerste vier paters, Walen uit Henegouwen, naar Congo. Zij namen hun intrek in Sinte-Maria-Berghe, een voormalige missiepost van de witte paters aan de samenvloeiing van de Kasai en de Congostroom. De leiding berustte bij pater Albert Gueluy, die korte tijd later drie nieuwe confraters mocht verwelkomen, Vlamingen deze keer. In de zomer van 1890 arriveerden nog eens twee scheutisten.

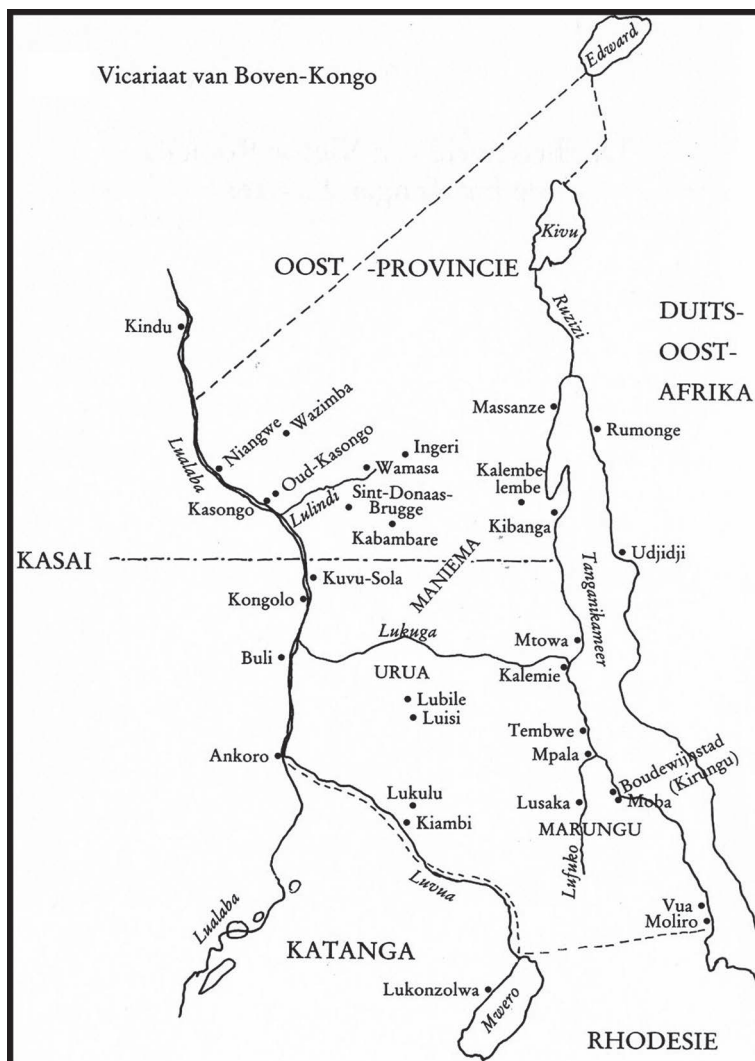
Toen gouverneur-generaal Janssen het jaar daarop een bezoek bracht aan Berghe, was hij verbaasd: « *Ik trof de missie in een tamelijk armelijke toestand aan en zag er geen vooruitgang* », noteerde hij. De zwarte arbeiders die de staat aan de scheutisten geleend had, waren allemaal gevlucht, wat P. Gueluy blijkbaar verweet aan de verantwoordelijke ambtenaren die hen gestuurd hadden... Het was het begin van een hele reeks wrijvingen

en misverstanden, met als gevolg dat de paters ter plaatse trappelden. Wel richtten zij stroomopwaarts in Bangala, omgedoopt tot Nieuw-Antwerpen, een tweede missiepost aan de Congo in (1890), maar ook daar verlamde geruzie met de staat elke vooruitgang.

In het boek « *Scheut vroeger en nu* » door Daniel Verhelst (1991) lezen we: « De eerste scheutisten hadden geen voldoende kennis van het tropisch klimaat en zijn gevaren. Zij wisten ook niet welke voorzorgen zij moesten nemen. Daar zij ook hun krachten niet spaarden, zouden zij weldra de weerslag ondervinden van de ruwe omstandigheden. » De dodentol liep inderdaad op: « Bracq stierf bij aankomst in Leopoldstad, Bourdeaud'huy op 23 april 1891. De paters Garmyn en De Backer overleden in 1892 aan dodelijke koorts. Huberlant, niet tijdig gerepatriëerd, overleed in 1893 in Scheut. Missionaris De Wilde hield het nog vijf jaar uit, maar bezweek op 2 april 1896 » (*ibid.*).

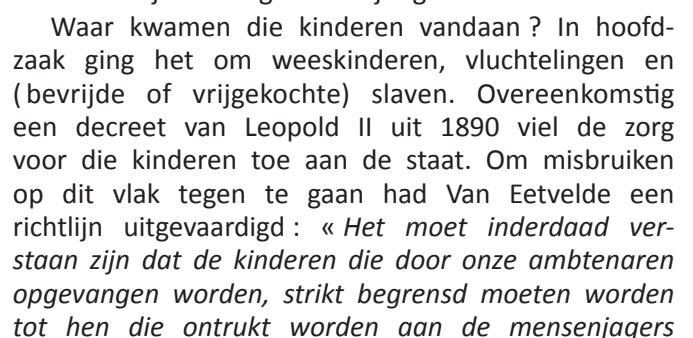
DE PROTESTANTSE MISSIES, KOLONIES VAN HET BUITENLAND

Het werd pijnlijk duidelijk dat de scheutisten onvoldoende voorbereid waren op hun zware taak.

Het Vicariaat van Boven-Congo, toegewezen aan de witte paters.

In zijn brief waarin hij op het “protestants gevaar” wees, onderstreepte Wahis dat « *onze nationale missionarissen* » (de scheutisten) dringend in actie moesten komen. Van Eetvelde reageerde : « *Zoals u betreur ik het nietsdoen van de missie van Scheut en ik hou niet op haar aandacht op de ontoereikendheid van haar inspanningen te vestigen.* » Maar hij voegde er nog iets aan toe : « *Wij onderhandelen op dit ogenblik met de Orde van de Jezuïeten om die ertoe te brengen aan de wedergeboorte van onze zwarte bevolking mee te helpen.* »

of tot hen die verlaten zijn.» Indien in de loop van militaire confrontaties « vrouwen en kinderen gevangen zouden worden, dan moeten zij aan hun respectievelijke dorpen worden teruggegeven zodra de vrede met de rebellen gesloten is » (28 oktober 1895).

Het was dan ook niet verwonderlijk dat in Kimwenza veel kinderen toekwamen die totaal verzwakt waren door wat zij meegeemaakt hadden of door ontbering. Het aantal overlijdens lag bijzonder hoog. Pater Liagre, de directeur van de schoolkolonie, schreef op 12 oktober 1894: « Het merendeel van de kinderen werd gebruikt voor de landontginning. Het is trouwens de wens van de staat dat wij de onderhoudskosten van de kolonie terugschroeven door een uitbreiding van de teelten. » Maar hoe kan je dat bereiken met jongeren die niet gezond genoeg zijn om te werken? « De kwestie van het onderhoud van de kinderen baart mij grote zorgen, vooral omdat zij talrijk zijn. De kolonie telt op dit ogenblik 220 kinderen... » Hij vroeg heel specifiek om meer dekens « omdat de koude van de nacht en de morgen een rampzalig effect op de borst van de kinderen hadden. » Die extra dekens werden door de staat geleverd.

Rond die tijd installeerden zeven zusters van de congregatie van Onze-Lieve-Vrouw van Namen zich in de buurt van de jezuïeten in Kimwenza, om er met een schoolkolonie voor meisjes te beginnen.

De situatie verbeterde toen de paters hun jongens mochten spreiden over de drie nieuwe missieposten die ze ondertussen gesticht hadden (Kisantu, Ndembo en Lemfu). Tussen 1895 en 1900 trokken nog eens een kleine twintig jezuïeten (paters en broeders) naar de Beneden-Congo. De zusters van Namen hadden in 1897 tachtig meisjes onder hun hoede in Kimwenza en tachtig in hun tweede post in Ndembo.

De heldhaftigheid van al die pioniers van de missionering, van welke congregatie of orde ook, kan alleen maar onze diepe bewondering afdwingen. « Tussen 1890 en 1910 sterven 290 missionarissen. 83 onder hen zijn jonger dan 30 jaar, 194 jonger dan 40, nauwelijks 23 worden ouder dan 40. Gemiddeld leven ze er nog vijf jaar. Ze zetten door, hardnekkig, moedig en idealistisch. Ze beseffen vlug dat ze eerst moeten overleven vooraleer echt aan missiewerk te doen. Ze richten dus kleinere en grote missieposten op, bouwen kerkjes, leggen tuintjes aan om wat groenten te kweken. Ze leren zo vlug mogelijk de inlandse talen om met de inlanders te kunnen spreken. Ze treden op als verplegers en geneesheren om de Kongolezen op die manier te overtuigen van de waarde van hun geloof » (Vita Foutry en Jan Neckers, *Als een wereld zo groot waar uw vlag staat geplant. Kongo 1885-1960*, BRT Instructieve Omroep, 1985, p. 137).

De missionarissen in Congo hebben er alles voor over, tot hun leven toe, om het gebod van hun

De Vrijstaat vertrouwde de schoolkolonie van Boma, waar kleine vluchtelingen, wezen en vrijgekochte slaven opgevangen werden, toe aan de scheutisten. Vanaf 1909 namen de broeders van de christelijke scholen de leiding over.

Meester te volgen: « Gaat en onderwijst alle volkeren en doopt hen in de naam van de Vader, de Zoon en de H. Geest. » Een prachtig hoofdstuk in de geschiedenis van een toen nog levenskrachtige Kerk!

DE HECATOMBE VAN DE SLAAPZIEKTE

De hoge dodentol in de schoolkolonie van de jezuïeten had veel te maken met de mysterieuze ziekte die rond de eeuwwisseling om zich heen begon te grijpen en ontzaglijk veel slachtoffers zou maken: de slaapziekte.

Het is niet de tseetseevlieg zelf die de plaag verspreidt, maar de besmettelijke parasiet *trypanosoma* waarvan de vlieg de drager is. Om drager te worden « moet de tseetseevlieg een wezen gestoken hebben dat de parasiet al in zijn lichaam had, een wezen besmet door de slaapziekte en afkomstig uit een geïnfecteerde streek: soldaten, dragers, vrouwen die hen vergezelden waren deze *schakels*. De tentakels van het monster volgden de kanalen waarvan de Europeaan gebruik maakte voor zijn transporten: karavaanwegen, bevaarbare rivieren, spoorwegen. De gesel volgde de *blanke...* » (R. Cornet, *Maniëma. Le pays des mangeurs d'hommes*, Brussel, 1952, p. 308).

Het klopt inderdaad dat de grote afstanden tussen de dorpen en het beperkte contact een soort van barrière vormden voor de verspreiding van de ziekte. Die barrière viel weg door de kolonisatie. In 1884 was enkel een klein deel van het Congobekken getroffen, maar drie jaar later had de ziekte de streek van de Lomami bereikt, stak ze de Lualaba over en drong ze binnen in Maniëma. « *We zijn getuige* », schreef Mgr. Roelens, « *van de doodstrijd van hele stammen!* » Het ene dorp na het andere in het vicariaat van de witte paters werd aangeast. « Skeletachtige schimmen sleepten zich voort door de dorpsstraten. Vreselijk vermagerde lichamen lagen in de schaduw van de hutten. Soms klonk midden in de nacht een demonisch gebrul: want in veel gevallen maakte zich een razende waanzin van

de slachtoffers meester » (Cornet p. 310). De Britten telden in hun kolonie Oeganda een kwart miljoen doden. Men schat dat in de zwaarst getroffen gebieden van Congo meer dan zestig procent van de bevolking het leven liet.

De regering van de Congostaat deed een beroep op de specialisten van de *School of Tropical Medecine* van Liverpool. Een team kwam aan in de Vrijstaat in 1903 en doorkruiste gedurende twee jaar de getroffen streken, waarbij het autochtonen, koloniale, missionarissen en functionarissen grondig ondervroeg en onderzocht. Er werden richtlijnen uitgevaardigd: de vegetatie langs waterlopen moest verwijderd worden; personen met de symptomen van de ziekte mochten niet meer vrij rondreizen, maar dienden opgevangen te worden in lazaretten en konden best behandeld worden door ze in te spuiten met atoxyl. Leopold II loofde een beloning van 200.000 frank uit voor wie een doeltreffende remedie zou ontdekken. In 1906 richtte hij in Brussel de School voor Tropische Geneeskunde op om verder onderzoek naar medicatie te stimuleren.

SCHOOLKOLONIES EN KAPELHOEVEN

Ook de paters scheutisten, die zich na hun moeilijke start herpakt hadden, focusten zich al snel op de opvang van jonge kinderen. Die werden naar hen gebracht door handelsagenten of staatsbeambten. « Bij gelegenheid kochten ze zelf jongens en meisjes, met het gevaar door de bevolking als slavenhandelaars beschouwd te worden. Het merendeel van deze kinderen was nog geen tien jaar oud. Zij waren aan hun dorp ontruikt bij razia's van slavendrijvers, ofwel verkocht door hun meester omdat ze te zwak of ziek waren » (Verhelst, *Scheut vroeger en nu*).

Net die erbarmelijke gezondheidstoestand maakte dat veel van die kinderen op de missie bezweken, juist zoals bij de jezuïeten. Op de post van Sinte-Maria-Berghe vermelden de registers tussen 1889 en 1900 meer dan vijfhonderd sterfgevallen. De Zusters van Liefde van Jezus en Maria uit Gent (een congregatie gesticht door kanunnik Triest), die zich er vestigden in 1894, waren ondanks hun grote toewijding niet in staat de zaken ten goede te keren. De missionarissen konden bij hun sterfdatum enkel no-

teren: "plaats van oorsprong en ouders onbekend".

Geleidelijk aan bouwde Scheut een eigen systeem van schoolkolonies uit. Ze stichtten twee soorten kolonies: « officiële, waar de staat de voeding, het logement en de kleding van de kinderen ten laste nam, en privé-kolonies waarmee de staat zich niet inliet » (Delathuy p. 120). De kinderen van de officiële kolonies zouden later tewerkgesteld worden in de *Force publique* of in de staatsadministratie. Met dat doel kregen ze, naast algemeen onderwijs, godsdienstles en handenarbeid, ook militaire training door een blanke officier en zwarte onderofficieren.

Met de kinderen van de privé-kolonies wilden de missionarissen christelijke dorpen in het leven roepen. Daarom kwam er in Moanda een post voor meisjes die geleid werd door de Zusters van Liefde; in 1894 telde die kolonie 86 meisjes. Voor de jongens waren er privé-kolonies in Sinte-Maria-Berghe en in Moanda, officiële in Nieuw-Antwerpen en in Boma. Over één vijfde van de arriverende knapen in die twee laatste kolonies – ze telden in 1898 samen 900 jongens – mochten de paters beschikken voor hun privé-initiatief.

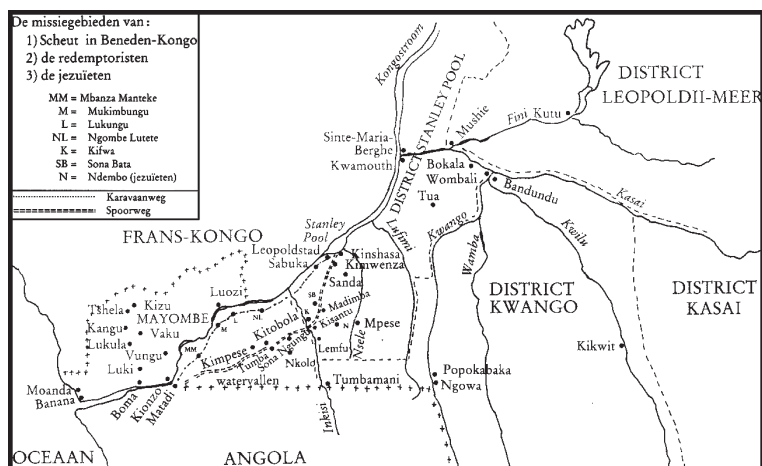
De scheutisten slaagden in hun opzet toen op 7 maart 1893 het huwelijk plaatsvond van de eerste twee echtparen, wezen die op jonge leeftijd in de missie een onderkomen gevonden hadden. De volgende vijf jaren kwamen daar nog 39 huwelijken bij. Langzaam maar zeker werd zo de basis gelegd voor een echt christendorp.

Een origineel initiatief van de jezuïeten was de organisatie van de zgn. kapelhoeven. Dat waren een soort van landbouwkolonies die straalsgewijs rond de missiepost lagen. De gewassen die er geteeld werden, dienden om die centrale post van voedsel te voorzien. Tegelijkertijd waren de kapelhoeven vooruitgeschoven centra voor evangelisatie: de paters leidden de bekwaamste jongeren die hen toevertrouwd waren op tot catechist en zonden die dan naar de hoeven, om van daaruit het geloof verder te verspreiden in de dorpen. Op die manier groeide een heel netwerk. De catechisten onderwezen de eerste geloofsbeginzelen aan de kandidaat-christenen, terwijl regelmatig een "reispaters" langskwam om de sacramenten toe te dienen en het werk van de jonge geloofsverkondigers op te volgen.

ANNEXATIE OF NIET?

Rond die tijd stond België voor een gewichtige beslissing met betrekking tot Congo. Op 15 februari 1901 maakte eerste-minister graaf de Smet de Naeyer in het parlement bekend dat de overeenkomst die ons land in 1890 gesloten had met de soeverein van Congo-Vrijstaat, koning Leopold II, ten einde liep. België moest dus kiezen voor terugbetaling van de lening door de koning of annexatie van Congo als kolonie.

Leopold zelf was niet zomaar geneigd afstand te doen van zijn overzees bezit. Rond de eeuwwisseling was de Vrijstaat, die altijd al een belabberde financiële situatie had ge-

De allereerste missies van Scheut en de jezuïeten aan de Congostroom.

De missie van Nieuw-Antwerpen aan de Congostroom groeide uit tot een van de mooiste verwezenlijkingen van de paters scheutisten.

kend, plotseling een succesverhaal geworden dankzij de rubberverkoop. Net nu hij eindelijk de vruchten kon gaan plukken van zijn riskante onderneming, die heel zijn fortuin opgeslokt had en waarvoor hij zich diep in de schulden had gestoken, zou hij Congo moeten afgeven aan België...

Net als de critici van Leopold II vandaag, verdachten ook toen de oppositie van socialisten en liberalen en hun persorganen de koning van pure geldzucht. Zelfs de rancuneuze oud-premier Beernaert, met wie de vorst gebroken had, uitte zijn wantrouwen door een wetsontwerp in te dienen dat de onmiddellijke aanhechting vroeg.

De waarheid in verband met de koninklijke aarzeling is wel wat genuanceerder. In een brief van 9 juni 1901 aan de katholieke leider Charles Woeste wees Leopold er op « *dat iedereen erkent dat België niet klaar is en momenteel niet bekwaam is om de bestaande administratie over te nemen.* » En hij vervolgde op bittere toon : « *Omdat ik België op loyale en vaderlandslievende wijze verwittigt dat het voor haar niet voordelig zou zijn Congo op dit ogenblik te annexeren, dat het haar jaarlijks verscheidene miljoenen zou kosten en dat de erg dure voltooiing van de economische ontwikkeling van het Congolees grondgebied dan volledig ten laste van België zou komen, behandelt men mij als een verdacht persoon, wat zeg ik, als een vijand !* »

Verder moet er op gewezen worden dat de koning het geld van de rubberwinning niet voor zichzelf hield, maar het gebruikte om bij te dragen tot de financiering van een omvangrijk programma van verfraaiing van Brussel. Het was Leopold II die het aanzien van onze hoofdstad heeft bepaald, omdat hij vond dat zij dringend meer allure moest krijgen. Hij was de initiatiefnemer van heel wat vooruitstrevende urbanistische ingrepen en grootse bouwwerken : een monumentale gevel voor het koninklijk paleis, de koninklijke serres in Laken, het « koloniaal museum » van Tervuren, het Jubelparkproject, de basiliek van Koekelberg waarvan hij de eerste steen legde. De vorst was bepaald niet gierig als het op het prestige van het

jonge België aankwam en had daar vanaf de eeuwwisseling de inkomsten van zijn Congolese kroondomein voor over.

De regering was gevoelig voor de argumenten van de monarch en besliste uiteindelijk om de zaak van de aanhechting *sine die* te verdagen, waardoor de koning de handen vrij had om zelf het moment van overdracht te bepalen.

EEN NIEUW OFFENSIEF VAN LONDEN

In maart 1903 lanceert Groot-Britannië opnieuw een scherpe aanval op de Congostaat en zijn « *Red Rubber* ». In het Lagerhuis wordt een motie ingediend die de steun krijgt van premier Balfour en zijn kabinet : « *De Kamer vraagt aan de regering van Hare Majesteit om samen te zitten met de andere grootmachten die de algemene akte van Berlijn ondertekend hebben, waardoor de Onafhankelijke Congostaat in het leven is geroepen, om maatregelen te nemen die een einde moeten maken aan de misbruiken die in die staat overheersen.* »

Leopold en zijn medestanders zijn ontzet door deze bemoeizucht, notabene door een land dat zich tijdens de recente Boerenoorlog in Zuid-Afrika (1899-1902) had verlaagd tot een wreedaardige behandeling van vrouwen en kinderen die in concentratiekampen werden opgesloten ! « *Wij hebben het recht en de plicht* », aldus de vorst, « *om de Engelse laster te verwerpen en te zeggen dat het inderdaad laster is en dat het verhaal van de splinter en de balk nog altijd waar is.* » Hij is ervan overtuigd dat Londen gedreven wordt door pure jaloezie en dat het Britse egoïsme complotteert om zijn levenswerk te vernietigen... en de beste brokstukken ervan in te palmen !

De Belgische regering vormt blok rond de vorst en beoordeelt de houding van Londen als onverdraaglijk. De Britten riposteren door hun consul in Boma, **Roger Casement**, een officieel onderzoek te doen uitvoeren. De Ier Casement, « in wie het vuur van alle idealisten brandde » (Barbara Emerson, *Leopold II of the Belgians : King of Colonialism*, Fr. vert. 1980, p. 243), had al in zijn jonge jaren in Congo-Vrijstaat gewerkt ; hij keerde er terug in 1900 in dienst van Groot-Britannië.

In februari 1904 richt een groep « Engelse filantropen » de *Congo Reform Association* op, waarvan de polemist **Edmund Morel** de secretaris wordt. « Het was Casement die het idee gelanceerd had om die drukingsgroep te vormen » en « Morel was de geknipte man om de campagne waarvan Casement droomde te leiden » (Emerson p. 246). Met hun tweeën zorgen ze ervoor dat de Congokwestie onafgebroken onder de aandacht van de publieke opinie blijft.

Casement schrijft een vernietigend rapport over de Congostaat. De Ier legt veel nadruk op de

dramatische ontvolking van verschillende streken omdat hij vergelijkt met wat hij tijdens zijn beginjaren in Congo gezien heeft. Volgens hem is alles het gevolg van de uitgeoefende terreur, maar hij veronachtzaamt de dodelijke ravage die rond de eeuwwisseling is aangericht door de slaapziekte. De eenzijdige interpretatie van Casement zal verstrekende gevolgen hebben: later baseert men zich net op die ontvolking om Leopold II te beschuldigen van genocide.

Het Britse parlement wil dat er actie ondernomen wordt. Er verschijnt een *Blue Book* waarin alle vermeende gruwelen nog eens breed uitgesmeerd worden. Het zou naïef zijn te denken dat al die actie uitsluitend door een nobel streven ingegeven werd. Sommige getuigenissen « waren pure leugens, andere waren overdreven, nog andere enkel gebaseerd op wat men had horen zeggen. De tribune die de pers verleende, liet toe persoonlijke rekeningen te vereffen; er waren onjuistheden en foto's die met grote zorg geretoucheerd waren » (Emerson p. 239).

De katholieke missionarissen laten zich niet onbetuigd en velen van hen verdedigen Congo met vuur. Zo laat Mgr. Camille Van Ronslé, apostolisch vicaris van de scheutisten, een brief verschijnen in *The Catholic Herald* van 17 februari 1905: « *Gedurende de periode van vijftien jaar die ik in Congo doorbracht, zijn ikzelf, noch iemand tussen mijn missionarissen, ooggetuigen geweest van een daad van wreedheid, noch van enige uitwerking van zulke daad... Het is nochtans zeker dat er zich strafbare gebeurtenissen hebben voorgedaan. Maar de justitie, waarvan de organisatie het gehele gebied van de staat bestrijkt, zoekt ze op en straft ze... Het besluit dat U zou kunnen trekken uit wat voorafgaat, mijnheer de hoofdredacteur, en dat uw landgenoten, wier bedoelingen lofwaardig zijn, niet zullen nalaten te aanvaarden, is vooreerst dat de daden van wreedheid in dit land verre van zo menigvuldig zijn als men dat beweert, vervolgens dat die slechte behandeling van de zwarten niet systematisch is, tenslotte dat die slechte behandeling niet straffeloos gebeurt, onder het onverschillige oog van de regering...* »

Niettemin greep de *Congo Reform Association* het rapport van Casement aan om in heel het Verenigd Koninkrijk een serie meetings te organiseren. Morel schreef het ene pamflet na het andere tegen het regime van Leopold II en de « *Congo atrocities* ».

DE BITTERE PIL

De soeverein stond met de rug tegen de muur. Zelfverdediging volstond niet meer. Leopold kondigde de oprichting aan van een onafhankelijke onderzoekscommissie bestaande uit drie juristen, een Belg, een Italiaan en een Zwitser. De commissie vertrok in oktober 1904 en bleef drie maanden in Congo. Ze waren in het bezit van het rapport van Casement met de namen van alle getuigen, zodat ze alles konden verifiëren. Hun besluiten werden openbaar gemaakt in de herfst van 1905.

« Op het eerste gezicht hadden hun conclusies niet het explosieve karakter van het rapport-Casement, want de formulering beperkte zich tot voorzichtige algemeenheden. Maar na aandachtige lectuur kon men er alleen maar een erg harde kritiek op het Congoregime van Leopold II in zien » (Emerson p. 250). Het bestaan van allerlei misbruiken werd bevestigd. De commissie legde de grootste schuld daarvoor bij de agenten van de handelsverenigingen (ABIR en co.): hun lucratief doel gaf vrije baan aan onmenselijke praktijken zoals « *het gijzelen en gevangennemen van vrouwen, de onderwerping van hoofden aan slavenarbeid, de vernederingen die zij moeten ondergaan, de chicotte [bullenpees] die wordt gehanteerd bij oogstarbeiders, het hardhandige optreden van zwarten die verondersteld worden de gevangenen te bewaken.* »

Daarmee kreeg de vorst van zijn eigen commissie de rekening gepresenteerd voor zijn noodlottige beslissing om zijn Congostaat een maximum aan inkomsten te doen opleveren. Al het andere: de missionering, de verspreiding van de beschaving, de nobele doelstellingen, verdween op de achtergrond. Ook in België keerde men zich nu tegen hem. Zijn onderdanen, die zich nooit iets hadden aangetrokken van de Congolese onderneming, riepen nu in koor dat zij het in de toekomstige kolonie allemaal véél beter gingen doen...

Dat was pijnlijk en werd door de soeverein als een grove ondankbaarheid gevoeld. Maar wat hij als het begin van het einde zag, was het plotse dreigement van de Amerikaanse regering om tussenbeide te komen. Morel was in 1904 naar de VS gereisd en had er een afdeling van de *Congo Reform Association* opgericht, die niet bij de pakken was blijven zitten. De bekende schrijver Mark Twain had in een boek op kwaadaardige wijze de draak gestoken met Leopold en « *zijn vijftien miljoen schedels* ». De koning beseftte dat, als de Angelsaksers de handen in elkaar zouden slaan, hij verloren zou zijn. Zijn vrees werd bewaarheid toen president Theodore Roosevelt aan de Britse regering officieel de medewerking van de VS voorstelde. « Geconfronteerd met dat verenigd front besloot Leopold II op 13 december 1906 te capituleren en toelating te geven voor de annexatie van Congo bij België » (Emerson p. 257).

Toch zou het nog bijna twee jaar duren voor de kolonie Belgisch Congo een feit was. De koning was een verbitterd man geworden die zich het slachtoffer voelde van een internationale samenwerking. Hij had oprecht geijverd voor zijn land, dat nu meeheulde met de vijand en hem een mes in de rug stak. Toch was hij bij de ondertekening van de afstandsakte op 18 oktober 1908 – veertien maanden voor zijn dood – lucide genoeg om zich te realiseren dat hij zijn jeugddroom had waargemaakt: België was een koloniale mogendheid geworden.

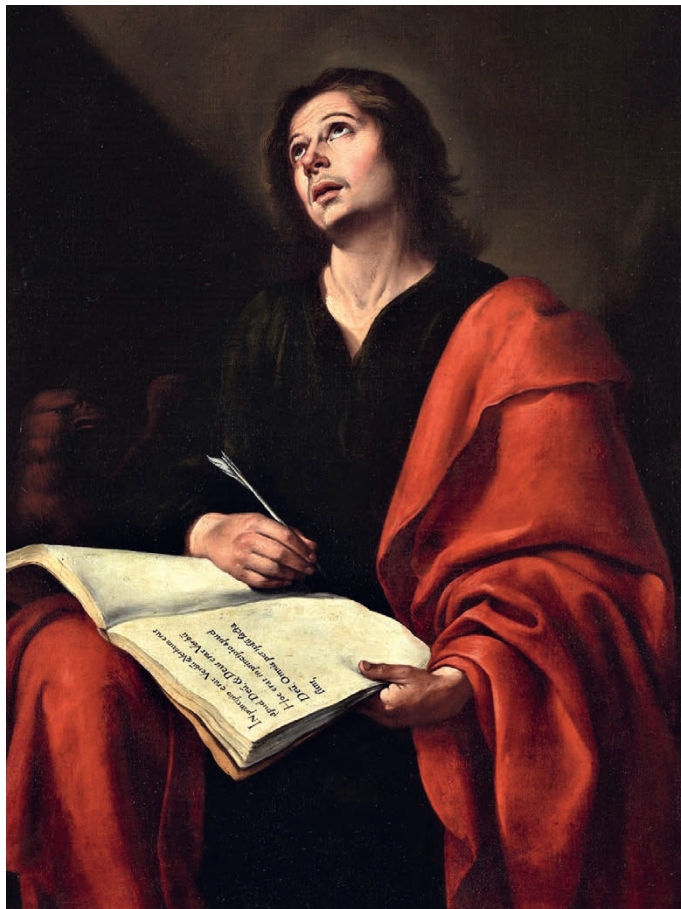
COMMENTAAR OP HET EVANGELIE VAN SINT-JAN

EEN aandachtige leetuur van dit Evangelie voert ons tot het mysterie van **Jezus Christus, Zoon van God**, in de volheid van de waarheid die Sint-Jan bij zichzelf mocht overwegen en aan de wereld openbaren.

Dit Evangelie is niet zomaar een relaas. Het is het getuigenis van een bevoorrecht persoon, sterker nog, van de kroongetuige in het **proces van Jezus**, zijn Meester en intieme Vriend. Dat proces werd in een eerste fase gevoerd door de joodse gezagsdragers van Jeruzalem, maar later werd het alle eeuwen door verdergezet door Joden én heidenen. Het werd het belangrijkste proces in de geschiedenis van de mensheid, dat de wereld tot het einde van de tijden zal blijven heropenen om altijd opnieuw tot hetzelfde vonnis te komen : de veroordeling van Jezus Christus en van de zijnen, want tussen Hem en hen wordt terecht geen onderscheid gemaakt.

Sint-Jan legt zijn verklaring neer als getuige van de feiten, maar ook, bewust, als getuige van het Mysterie. Hij vertelt wat hij gezien, gehoord en vastgesteld heeft, maar meer nog betuigt hij de waarheid van wat zijn hart ontdekt en overwogen heeft : de Onzichtbare die zichtbaar geworden is in een reeks gebeurtenissen, in een heel mensenleven. Zo maakt hij de unieke en onvergelojkbare glorie duidelijk van zijn Meester, die onrechtvaardig veroordeeld werd door zijn rasgenoten, gekruisigd door de hand van de heidenen, vastgenageld op het hout van de schande zoals de slang in de woestijn. Zo ook werd Jezus boven alles omhoog geheven en trok Hij alle zuivere harten aan naar waar Hij nu is : in de schoot van zijn Vader.

Johannes getuigt niet alleen, hij pleit ook. Hij wil zijn toehoorders uit hun passiviteit wakker schudden : kerkelijke en burgerlijke opperrechters, gezworenen die door de wet gedwongen worden om zich uit te spreken in naam van het Volk – eertijds het joodse, gisteren het heidense, vandaag het afvallige volk. De feiten die hij oproept zijn waarachtig en historisch, want zijn getuigenis dateert al van heel lang geleden : vóór het jaar 100. Het werd door de primitieve Kerk aanvaard omdat het

SINT-JAN DE EVANGELIST
door Murillo (ca. 1650)

volledig overeenstemde met de eerbiedwaardige mondelinge traditie en met de reeds gekende Evangelies. Zijn eigen gezag vormt trouwens een voldoende waarborg. De interpretatie die hij van de gebeurtenissen geeft, in de volle intellectuele en morele overtuiging de Waarheid te spreken, werd altijd al door de christenen beschouwd als van goddelijke inspiratie.

De woorden en daden van Jezus, de Onvergelojkbare, worden ons door Sint-Jan bewust in herinnering gebracht in het verrassend en schokkend kader van een proces. Hij, de getuige à *décharge*, kruist de degens met de tegenpartij, die van de aanklagers van zijn Meester, van wie hij de vooringenomenheid, de perversiteit en de dodelijke haat aan de

kaak stelt. Johannes blijkt de machtigste advocaat te zijn die de meest in de steek gelaten, maar ook de meest goddelijke beschuldigde ooit zich kon uitkiezen als verdediger in zo'n zaak, de grootste van alle tijden.

* * *

AAN DE JURY IN DIT PROCES

Dames en heren

Wij verzoeken u om aandachtig te zijn bij dit laatste getuigenis. Het is van kapitaal belang. U hebt andere getuigenissen ten gunste van Jezus van Nazareth gehoord, van Marcus, van Mattheüs en van Lucas, heel verschillend van toon en inhoud. Het is uw opdracht de waarde van al deze getuigenissen af te wegen. Ik van mijn kant vervul de functie van raadgever bij de jury die u vormt. Het is onze allereerste plicht om de getuigenissen te aanhoren en ons in te spannen om te proberen het voorwerp van dit proces ten gronde te begrijpen : de waarheid omtrent Jezus van Nazareth.

Jezus, reeds veroordeeld door de Joden, de heidenen en de afvalligen, wordt opnieuw in beroep geoordeeld – misschien wel voor de honderdste keer. We moeten ons bewust zijn van de verpletterende verantwoordelijkheid die wij allemaal dragen. In ons oordeel over deze Mens spreken wij een oordeel over onszelf uit. Door ons verdicht redden of veroordelen wij onszelf. Wij

redden ons tegenover de wereld als wij verklaren dat Jezus de dood verdient. Wij veroordelen onszelf in de ogen van de wereld als wij Jezus onschuldig verklaren, Hem de ware Christus en de Zoon van God noemen. Maar in dat laatste geval zal Hij ons redden van de haat van de mensen en ons onschuldig verklaren vóór zijn

Vader, de soevereine Rechter over levenden en doden.

Sint-Jan de Evangelist wordt nu naar voren geroepen. Zijn getuigenis omvat 21 hoofdstukken. De getuige wil zijn tussenkomst echter beginnen met een Proloog, een originele geloofsbelijdenis : een verklaring over de identiteit van zijn Meester Jezus Christus.

1. DE PROLOOG : EEN GELOFSBELIJDENIS

¹ *In het begin* – en die woorden moeten we begrijpen als : *in het begin van deze geschiedenis*, eerder dan als “in het begin van de wereld” waarover de eerste bladzijde van de Bijbel het heeft – *was* (of beter : *was reeds*) iemand van wie het bestaan volledig gericht was op God, iemand die onderscheiden was van God, maar toch in alles aan Hem gelijk was : ook *God*.

² Deze Persoon, van wie we aanvoelen dat het de beschuldigde in dit proces is, Jezus van Nazareth, wordt door onze kroongetuige *het Woord* genoemd. Het Woord is *in het begin gericht op God*. Los van heel het vervolg van deze geschiedenis moeten we onthouden dat het Woord bij God is, bij de zaken van God, gekeerd naar God.

³ Sint-Jan toont ons dat goddelijk Woord als schepper en meester van alles, vanaf het eerste ogenblik van onze geschiedenis. Om dit goed te doen begrijpen vertaal ik wat vrijer : *Alles gebeurde door Hem ; en zonder Hem zou niets gebeurd zijn van alles wat zich voorgedaan heeft*. Alle gebeurtenissen uit de menselijke geschiedenis hebben van dat *Woord dat op God gericht was* hun merkteken, hun verborgen betekenis gekregen.

⁴⁻⁵ *In Hem is het leven en het leven is het licht der mensen. En het Licht schijnt in de duisternis en de duisternis kon het niet doven*. Het gaat hier om de tragische strijd tussen dat Woord, bron van leven, en *de duisternis*, de machten van de hel, de duivels die zich sinds hun verdoeming inspannen om het werk van leven en licht van de Schepper te dwarsbomen. Hun overwinning is wel niet totaal, maar toch is ze indrukwekkend, alle eeuwen door. Ze blijft bedreigend ook op het moment waarop het verhaal

van Sint-Jan begint. Als er niets gebeurt... Maar zie :

⁶⁻⁸ *Er kwam een mens van God gezonden, genaamd Johannes [de Doper]. Hij kwam om getuigenis af te leggen van het Licht opdat allen door hem zouden geloven. Maar hij is het Licht niet : zijn zending is het te getuigen van het Licht*. Als vanzelf gaat onze getuige over van het onzichtbare naar het zichtbare, van het tijdeloze naar de geschiedenis van de volkeren en heel concreet naar een man en zijn zending.

⁹⁻¹⁰ *Het Woord is het Licht, het ware Licht dat elke mens verlicht die op de wereld komt*. Van generatie tot generatie worden de mensen geroepen om geboren te worden door dat Woord. Maar *de wereld heeft het niet erkend*. Dat is angstaanjagend voor de redding van die wereld... Zoveel rampspoed is er aangericht door onwetendheid, goddeloosheid en afgoderij. Is alles dan verloren ? Toch niet, want :

¹¹ *Hij is in het zijne gekomen*, in zijn bezit, in zijn land en meer bepaald in het *Beloofde Land*, dat de Joden veroverd hebben met goddelijke hulp. Maar *de zijnen namen Hem niet aan...* Zijn volk haalde zijn schouders voor Hem op – en veel erger nog ! Meer zegt Sint-Jan voorlopig niet.

¹²⁻¹³ *Aan hen echter die Hem ontvingen, gaf Hij de macht om kinderen Gods te worden*. Wat een opluchting, wat een vreugde te vernemen dat niet iedereen Hem verwierp ! *Hij werd niet voortgebracht door het bloed of door de wil van het vlees of van een mens, maar door God*. Zo luidt de enige juiste vertaling van deze prachtige tekst. Jezus is niet geboren uit een vermenging van bloed of ten gevolge van een menselijke wilsdaad, maar uitsluitend *uit God*. En toch leidde deze “operatie van de H. Geest” tot een geboorte in het vlees. Oneindig mysterie !

2. HET GETUIGENIS VAN JOHANNES DE DOPER

De Evangelist steekt vervolgens van wal met het relaas van de gebeurtenissen waarvan hij niet alleen de ooggetuige was, maar waaraan hij ook deelgenomen heeft en vaak op het voorplan. Allereerst vraagt hij aan Johannes de Doper om zijn eigen verklaring voor ons af te leggen.

JOHANNES DE DOPER WIJST ZIJN LEERLINGEN JEZUS AAN...

¹⁹ *En dit is het getuigenis van Johannes...* Onze hoofdgetuige, de Evangelist, spreekt eerst over *priesters en levieten door de Joden uit Jeruzalem gestuurd*. Hun officieel onderzoek is van korte duur en eindigt op een ontgoochelende manier. Neen, de Doper is niet Christus en evenmin Elias of de Profeet door Mozes aangekondigd. “Ik ben”, zo zegt

hij, “*de stem van een roepende in de woestijn : Maakt recht de weg des Heren.*”

²⁴ Wanneer de Farizeeën, die meer op hun hoede zijn, hem vragen wat de betekenis is van het doopsel dat hij toedient, stelt Johannes hen gerust : het gaat slechts om een reinigingsritus in water, met de bedoeling de zielen te helpen berouw te tonen. Want “*midden onder u staat Hij die gij niet kent. Hij is het die na mij komt ; ik ben niet waardig zijn schoenriem los te maken.*”

Het is vrij duidelijk dat de Doper niet hoog oploopt met *de Joden*, hier verstaan als een sociale en religieuze klasse : zij zijn niet gekomen om zich te vernederen en te zuiveren en zich zo open te stellen voor het licht, maar om te onderzoeken en te oordelen. Ze zullen aan hun opdrachtgevers het wei-

nige dat ze begrepen hebben rapporteren, zonder te beseffen dat ze naast de genade gepasseerd zijn...

²⁹ *Daags daarna* zijn we te midden van vrome Israëlieten uit Judea en Galilea, die gekomen zijn om de profeet te aanhoren en zich te laten dopen. Het evangelisch verhaal wordt geanimeerder; de grote gebeurtenis uit het leven van de Voorloper is aangebroken. *Hij ziet Jezus tot zich komen en zegt: "Zie het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt. Deze is het van wie ik sprak: Na mij komt een Man die mij is voorafgegaan, want Hij bestond eerder dan ik."* Dit soort van elliptisch woordspel drukt perfect het feit uit dat uniek is in de geschiedenis van de wereld: van twee mensen kondigt de ene de komst van de andere aan, terwijl de laatste toch gezag over de eerste heeft omdat Hij hem hoe dan ook voorafging! Zelfs vooraleer de Doper Hem kende, was het voor Hem dat hij predikte.

³² *En Johannes getuigde: "Ik heb de Geest als een duif uit de hemel zien dalen en op Hem rusten. Ook ik kende Hem niet. Maar Hij die mij zond om met water te dopen, Hij sprak tot mij: 'Op wie ge de Geest ziet nederdalen en rusten, Hij is het die doopt met de H. Geest.' Ik heb het gezien en ik getuig: Hij is de Zoon van God."*

Voor trouwe Israëlieten is het heel eenvoudig: de *Uitverkorene van God*, het *Lam Gods*, dat is de **"Die-naar van Jahweh"**, Licht van de naties en roem van zijn volk Israël, maar ook man van smarten, voorwerp van een offer van uitboeting voor de zonden van allen, zoals Isaïas eeuwen geleden aankondigde en boven wie hij toen al de H. Geest zag zweven (Is 42-52). Daar is dus de Messias, door God aangewezen aan zijn Voorloper en bekendgemaakt doordat boven Hem de H. Geest aanwezig is in de gedaante van een mysterieuze vredesduif. En de enkele vrome Israëlieten van goede wil die bij Johannes de Doper staan, ontvangen de Blijde Boodschap met vreugde: de tijden zijn vervuld! In de kalmte van een heldere lentemorgen, *in Bethanië aan de overkant van de Jordaan*.

... EN DE LEERLINGEN VOLGEN HEM

³⁵ *De dag nadien* horen de leerlingen van de Doper hem diezelfde woorden herhalen *met de blik op Jezus, die voorbijging*. En zij gingen Jezus achterna. Deze passage van het Evangelie is van een onvergelykbare zuiverheid. Het gaat haast uitsluitend om werkwoorden die actie uitdrukken: *horen* en *achterna gaan*, Jezus zoeken en vinden, naar Hem *gaan* en Hem *zien* om tenslotte bij Hem te *blijven*. Vervolgens is er sprake van het *ontmoeten* van andere leerlingen en ze *leiden* tot bij Jezus.

Een van die andere leerlingen krijgt van Jezus onmiddellijk een nieuwe naam: *Kefas, dat betekent Petrus (Steenrots)*. Een andere, Filippus, hoort Hem zeggen: *"Volg Mij."* En dan is er Nathanaël, die op de vreugdevolle aankondiging – *"Van wie Mozes in de Wet en ook de profeten hebben geschreven, die hebben we gevonden: Jezus, de zoon van Jozef, uit Nazareth"* – tegenwerpt: *"Kan er iets goeds komen uit Nazareth?"* Hij is afkomstig uit de streek, hij is goed op de hoogte! Toch gaat hij mee. Jezus spreekt hem aan alsof Hij hem al kent, in zijn bovenmenselijke kennis van zelfs de meest geheime zaken: *"Voordat*

Filippus u riep, zag Ik u onder de vijgenboom." Nathanaël is diep onder de indruk: *"Rabbi, Gij zijt de Zoon van God, Gij zijt de Koning van Israël!"*

⁵⁰ Zo heeft Jezus vanaf het begin van zijn vooranger vijf jongemannen gekregen, die hem allemaal hun geloof hebben geschonken op basis van het getuigenis van de Doper. Het mysterieuze woord dat Hij tot Nathanaël spreekt, is voor hen allemaal dan ook de aankondiging van toekomstige wonderbare dingen: *"Grotere dingen zult ge zien."* En Jezus legt in hun bijzijn een plechtige eed af: *"Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: gij zult de hemel geopend zien en de engelen Gods zien opstijgen en nederdalen over de Mensenzoon."*

Met die naam die Jezus zichzelf geeft, maar die in onbruik geraakte vanaf de begintijd van de Kerk, identificeert Hij zich met wat de profeet Daniël schreef over de "mensenzoon" die uit de hemel komt om zijn vervolgd volk te redden (Dn 7,13). Het zullen zijn leerlingen zijn die zullen zien hoe Hij onafgebroken verbonden is met God door legioenen engelen die opstijgen en neerdalen. Als het geloof van de leerlingen toen al levendig en verlicht was geweest, hadden ze tot elkaar kunnen zeggen wat de aartsvader Jacob zei toen hij een soortgelijke droom had (Gn 28,10-17): *"Dit is het huis van God en de poort van de hemel."* Wanneer hebben de leerlingen dat grandioos spektakel gezien? We weten het niet. Wat een indrukwekkend stilzwijgen!

HUN EERSTE BELONING : DE GLORIE VAN KANA

⁴³ De kleine groep leerlingen uit Galilea, leerlingen van de Doper die overgegaan waren tot de dienst van de Messias, waagden zich in een volledig nieuw avontuur uit liefde tot Jezus, voor wie ze helemaal gewonnen waren. Toen Hij daarna *naar Galilea wilde vertrekken*, volgden ze Hem, temeer omdat het om een terugkeer naar hun geboortestreek ging.

^{2,1} Zij wisten niet wat voor feest en welke beloning de Meester die God hen gegeven had voor hen in petto had! In het dorp Kana werden ze uitgenodigd op een bruiloft *waarop de moeder van Jezus tegenwoordig was*. Wij kunnen onmogelijk zeggen met wat voor blik de leerlingen haar aanschouwden, maar Johannes, de getuige die deze prachtige herinnering oproept, sloot haar zeker onmiddellijk vol liefde in zijn hart.

³ *Er kwam gebrek aan wijn* toen zij aankwamen. De moeder van Jezus zegt het tegen Hem en vraagt tegelijkertijd op omfloerste wijze er iets aan te doen. *"Vrouw, wat is er tussen u en Mij?"* Dat enigszins vreemde antwoord beduidt: *"Meest edele van alle vrouwen, heb Ik u ooit iets geweigerd?"* Het woord "vrouw", dat een zoon wel zeer zelden gebruikt om zijn moeder aan te spreken, kenmerkt hier een relatie die vol is van zoveel genade en liefde dat alle andere benamingen tekortschieten. "Vrouw" verwijst naar de eenheid tussen Adam, de eerste mens, en Eva, de eerste vrouw, gevormd uit zijn eigen vlees. Johannes heeft dat woord, dat getuigt van een verbluffende intimiteit, goed onthouden. De volledige draagwijdte zullen we pas later begrijpen. Persoonlijk denk ik dat onze kroongetuige op dat precieze ogenblik een even grote verering en liefde

begon te koesteren voor Haar als voor Hem, alsof het om één en hetzelfde, unieke Hart ging.

⁴ Het vervolg is niet minder mysterieus: *“Nog is mijn uur niet gekomen”*, zegt Jezus. Toch vermoedt zijn moeder dat haar Zoon zal gehoorzamen aan haar discrete smeekbede, want ze verwittigt de dienaars: *“Doet wat Hij u zeggen zal.”* En inderdaad maakt Jezus van het water in de zes stenen kruiken die daar voor de joodse reiniging waren geplaatst een heerlijke wijn, veel beter dan de wijn voorzien voor het huwelijk die op was. De hofmeester zegt dan ook tot de bruidegom: *“Gij hebt de goede wijn tot nu bewaard.”*

Het onbegrip van de mensen wijst er ons op dat er sprake is van een mysterie. Sint-Jan legt in de kleinste details van zijn relaas een verborgen betekenis, vanuit een diepere kennis van de waarheid van Jezus. In de zes stenen kruiken voor de joodse reiniging en in de wijn waaraan gebrek kwam en die minder goed zou blijken, ziet hij even zovele tekenen van het oude Verbond dat op zijn einde loopt. Omgekeerd is het water dat geschept wordt op bevel van Jezus en door Hem in een veel betere wijn wordt veranderd, voor Johannes de belofte en het teken van een nog veel groter mirakel waarvan het uur nog niet gekomen is. Dat uur zal komen wanneer Jezus tijdens zijn bruiloftsmaal met de Kerk de wijn zal veranderen in zijn eigen Bloed, bloed van het nieuwe en eeuwige Verbond, vergoten tot uitboeting van de zonden van de wereld...

¹¹ *Zo deed Jezus zijn eerste wonder te Kana van Galilea en openbaarde Hij zijn heerlijkheid. En zijn leerlingen geloofden in Hem.* Het geloof van de leerling Johannes staat zo op scherp dat het mysterie van de Mensenzoon hem meteen onthuld lijkt te worden. Ja, hij geeft toe dat de engelen stijgen en dalen boven zijn nieuwe Meester en dat de H. Geest boven Hem zweeft en zijn optreden inspireert... Ongetwijfeld vermoedt hij ook het komende mysterie van de *“Vrouw”*, gezegend en schoon boven alle andere vrouwen, die de moeder van zijn Meester is en meer dan zijn moeder: bruid van genade, zoals Isaias het van Sion zegt, in afwachting van een nieuw moederschap waarvan de verzamelde leerlingen al een glimp opvangen. Achter deze boerenbruiloft gaat de goddelijke realiteit schuil van de Bruiloft tussen de nieuwe Adam en zijn nieuwe Eva, de Onbevleete Maagd en universele Moeder.

HET ULTIEME GETUIGENIS VAN DE DOPER

²² De laatste episode in het leven van Johannes de Doper die de Evangelist voor ons overgeleverd heeft, speelt zich af kort na de eerste gebeurtenissen en opnieuw in Judea, waar beide Meesters, omgeven door hun leerlingen, vrome Israëlieten ontvingen die zich wilden laten dopen. Sint-Jan verhaalt dat *de leerlingen van Johannes* [de Doper] op een dag *een geschil kregen met een Jood over godsdienstige reiniging*. De

bedoeling van die Jood is niet onschuldig, want uit de context blijkt duidelijk dat hij zich tegen Jezus keert. De leerlingen gaan dus naar de Doper om hem tot rechter te maken... tussen hen allemaal aan de ene kant en Jezus aan de andere kant! Zij zeggen hun meester: *“Rabbi, Hij die met u was aan de overkant van de Jordaan en over wie gij getuigenis hebt afgelegd, zie: Hij dient het doopsel toe en ze gaan allen naar Hem.”* Maakt het succes van Jezus hen bang?

²⁷⁻³⁰ Het verbaast ons niet dat de Doper zich in zijn antwoord zo nederig toont, zo verlangend om klein te zijn in de ogen van de mensen zoals hij in zijn eigen ogen is. Maar hij verrast ons aangenaam wanneer hij zijn messiaanse vreugde uitsprekt in magnifieke bewoordingen, rijk aan symboliek. Onze kroongetuige aanhoort dat laatste getuigenis en zal het niet vergeten: *“Niemand kan beslag op iets leggen tenzij het hem gegeven is uit de hemel. Gij zelf zijt mijn getuigen dat ik gezegd heb: ‘Niet ik ben de Christus, maar ik ben Hem vooruit gezonden.’ Hij die de bruid bezit, is de bruidegom; maar de vriend van de bruidegom, hij staat naar hem te luisteren en is al zielsverheugd als hij de stem van de bruidegom hoort. Dit is mijn vreugde en ze is volkomen. Hij moet groter, maar ik moet kleiner worden.”*

³¹⁻³⁶ Waar eindigt het getuigenis van de Doper en begint dat van de Evangelist? Die laatste voegt in alle geestelijke vrijheid aan de lessen van zijn eerste rabbi die van zijn tweede Meester toe: genade op genade, waarheid op waarheid... tot glorie van Jezus, die oneindig superieur is aan Johannes de Doper. Dat betekent geen verraad, vermits Jezus *uit de hemel komt en niet van de aarde is*. Hij *sprekt de woorden van God en geeft de Geest zonder maat*.

Onze bevoorrechte getuige besluit: *De Vader bemint de Zoon en heeft Hem alles in handen gegeven. Wie in de Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven. Maar wie niet in de Zoon gelooft, zal het leven niet zien; Gods gramschap blijft op hem liggen.* Deze woorden zijn inderdaad niet van de Voorloper, maar van de Evangelist Johannes. Ze vormen niettemin de echo van de harde woorden, de vervloekingen zelfs, die de Doper bij de synoptici uitsprekt tegen de Joden, die kwamen om te onderzoeken, te spioneren en twisten te verwekken in plaats van boete te doen, het doopsel te vragen en zich te bekeren. Was het vanaf toen niet duidelijk dat het doopsel met water, dat de Voorloper en zijn leerlingen gaven, het teken en de voorafbeelding was van het doopsel dat Jezus weldra zou geven in de H. Geest? Onze kroongetuige loopt op de gebeurtenissen vooruit, maar hij vergist zich niet van richting.

[wordt vervolgd]

abbé Georges de Nantes, december 1990

Nederlandstalige uitgave van *Il est Ressuscité! La Contre-Réforme Catholique au XXIe siècle*.

Stichter: † Abbé Georges de Nantes.

Hoofdredacteur: Broeder Bruno Bonnet-Eymard, Maison Saint-Joseph, F-10260 Saint-Parres-lès-Vaudes.

Verantwoordelijke uitgever: A. Van der Schraelen, Driesheide 45, B-2980 Zoersel.

Abonnement voor binnen- en buitenland: € 15. Steunabonnement: vanaf € 20.

Rekening 000-3302057-80. IBAN: BE47 000 3302057 80. BIC: BPOTBEB1.

Internet: <http://nl.crc-resurrection.org/> – E-mail: hij.is.verrezen@gmail.com